

Priorita

Informační zpravodaj Státního fondu životního prostředí ČR | www.sfzp.cz

číslo 10
říjen 2019
zdarma

▶ ČESKO MŮŽE SÁZET STROMY str. 2

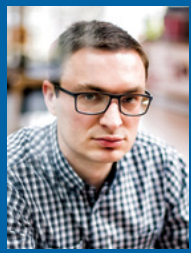
▶ **DĚTI SE BUDOU UČIT V PŘÍRODĚ** str. 5

▶ **ÚSPORNÉ STAVBY MAJÍ ZELENOU, O DOTACE JE ZÁJEM** str. 6

▶ **ŽIVOT PO JADERNÉ KATASTROFĚ** str. 28

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

milují stromy, ty mlčenlivé soudruhy. Ale nejen proto jich máme pár na titulní straně. Stromy tu byly před člověkem a nejspíš budou i po něm. Díky nim máme co dýchat, udržují v běhu vodní kolo-běh a dělají spoustu pro život nezbytných věcí. Uvnitř listu, jehož papírová verze vznikla rovněž díky dřevu, se dočtete, jak strom zasadit,

třeba i s dotační podporou. A může to udělat prakticky kdokoli. Navíc tím podpoříte celonárodní iniciativu Sážíme budoucnost.

Stromy patří také do zahrady, což souvisí s další dotační dávkou. Ta směřuje, jako již několikrát předtím, na přírodní zahrady u školek a škol. Školní zařízení si může udělat nebo vylepšit pozemek, kde se pak děti budou učit pod širým nebem. Nebo pod stromem, který tam přibude. Děti se týkají také ozdravné pobyty (dříve narození je znají pod zkratkou ŠVP). Naštěstí už jsou pryč doby, kdy žlutý smog z neodsířených elektráren drtil dětské plíce ve velkém, přesto se ještě najdou oblasti s nedobrym ovzduším, ze kterých je radost odjet za čerstvým vzduchem.

Na více stránkách se věnujeme domům. Když stavět dům, tak samozřejmě nejlépe úsporný či pasivní. Dělá to tak stále více Čechů, zelené stavby mají i nárok na dotační podporu, a dokonce mezi sebou mohou soutěžit. Jak stavět šetrněji k přírodě? Na to třeba upozorňují architekti ve své deklaraci.

O všem se dočtete v Prioritě. Máme tam i další témata, zajímavosti a úspěšné projekty.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

CELÉ ČESKO SE MŮŽE PUSTIT DO SÁZENÍ STROMŮ. MŽP SPOUŠTÍ UNIKÁTNÍ PROGRAM NA PODPORU AKCE SÁŽÍME BUDOUCNOST

Ministerstvo životního prostředí spouští zcela nový dotační program na podporu komunitní výsadby stromů na veřejných prostranstvích.

Získat dotaci, zasadit stromy a zapojit se tak do celonárodní iniciativy Sážíme budoucnost může prakticky každý, navíc s podporou až 250 tisíc korun. K dispozici je celkem 100 milionů, které ministerstvo vyčlenilo z rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR. Z příspěvku je možné uhradit výdaje za sazenice, potřebný materiál i následnou péči. Příjem žádostí začíná 14. října 2019.

„Výsadba stromů významně přispívá k adaptaci na změnu klimatu, čistšímu ovzduší, podporuje zadržování vody v krajině. Dotační program jsme nastartovali na podporu celonárodní iniciativy „Sážíme budoucnost“, jejímž cílem je vysadit do pěti let mimo les 10 milionů nových stromů – symbolicky za každého občana jeden – a následně se o ně i postarat. Mezi námi je totiž řada aktivních spoluobčanů, kterým není lhostejné, jak rychle mizí stromy z okolí našich domů i z volné krajiny a chtějí sami přiložit ruku k dílu. Naše finanční podpora proto cílí zejména na tyto akční místní komunity,“ uvádí ministr Richard Brabec a shrnuje pilíře programu: „Nový dotační program je postaven na dobrovolnické práci, má jednoduché schéma a žadatelům finančně pokryje veškeré náklady na materiál nezbytný k výsadbě listnatých stromů a jejich následnou péči.“

V programu je aktuálně připraveno k rozdělení 100 milionů korun. „Dotace se může vyplhat až do výše 250 tisíc korun. Příspěvek jsme navíc nastavili tak, že nebude potřeba prakticky žádná finanční spoluúčasť, aby na něj mohl dosáhnout kdokoli, kdo má zájem podílet se na navrácení stromů do přírody,“ upřesňuje Richard Brabec. Tyto prostředky pomohou dobrovolníkům osadit listnatými stromy vhodná veřejně přístupná místa měst a obcí umístěná přímo v zástavbě a v jejím

okolí. Financována bude také výsadba listnatců v uzavřených vnitroblocích či společných dvorech bytových domů a v případě, že sázení proběhne ještě v letošním roce, může být situováno i do volné krajiny mimo les.

Dotační program je otevřen širokému spektru žadatelů. Ucházet o příspěvek se mohou místní organizace, úřady, firmy, školy, komunity, spolky i skupiny aktivních lidí. „Jedné zásadní kritérium, které musí žadatel splnit, je prokázat skutečný vztah k místu výsadby,“ doplňuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman. Tuto podmínku může zájemce z řad fyzických osob prokázat trvalým bydlištěm, nájemní smlouvou nebo vlastnictvím pozemku, v případě právnických osob bude

Hlavní výhodou nového programu je, že organizátorům komunitního sázení pokryje ex post plných 100 procent výdajů za nákup materiálu na výsadbu, ochranu a následnou péči o nové stromy.

úřad požadovat sídlo nebo působnost v místě výsadby, případně vlastnictví pozemku.

Hlavní výhodou nového programu je, že organizátorům komunitního sázení pokryje ex post plných 100 procent výdajů za nákup materiálu na výsadbu, ochranu a následnou péči o nové stromy. Příspěvek bude možné čerpat například na nákup sazenic, substrátu, kotvení, hnojiva, ochrany kmene či zavlažovacích vaků, ale i na zajištění odborného posudku a související publicity. Naopak do nákladů nebude mož-

**sážíme
budoucnost**
hlavou.srdcem.rukama

né zahrnout lavičky ani jiný mobiliář či dopravní prvky a nepočítá se ani s úhradou prací, jako je příprava půdy či vykopání jamky. „V programu nám jde o zapojení lidí z místních komunit na dobrovolnické bázi, o proto ani neuvažujeme, že by se výsadba prováděla dodavatelsky,“ vysvětluje Petr Valdman.

S ohledem na organizátory sázečních akcí, kteří se chtějí pustit do výsadby ještě letos na podzim, garantuje Státní fond životního prostředí ČR jednoduchou administrativu a rychle zpracovávání žádostí. „Celý administrativní proces jsme se snažili maximálně zjednodušit. Žádosti přijímáme elektronicky, došlé projekty budeme vyhodno-

vat a schvalovat průběžně. Držet se budeme našeho pravidla tří týdnů,“ uvádí Petr Valdman.

V praxi to znamená, že do tří týdnů od podání žádosti se žadatel dozví, zda je žádost v pořádku, či zda má odstranit případné nedostatky. Po schválení žádosti a realizaci výsadby mu bude do tří týdnů od uzavření smlouvy odeslána dotace. „Bezchybné projekty podané například v říjnu mohou dostat akceptaci ještě během listopadu. Pokud žadatelé provedou obratem výsadbu a například v prosinci doloží realizaci, na počátku nového roku mohou mít k dispozici rozhodnutí a smlouvu a do konce ledna peníze na svém účtu,“ popisuje Petr Valdman.

Výsadbu však není možné provádět zcela na vlastní pěst. „I když je funkce stromů v přírodních ekosystémech nezastupitelná, a to i ve městské zástavbě, a výrazně jich ubývá, nemůže výsadba probíhat zcela nekontrolovaně. Nejen že je třeba zvolit dřeviny vhodné pro dané stanoviště, ale zvláště v zastavěných oblastech bývají ochranná pásma a řada technických omezení,“ upozorňuje na povinnost dodržovat zákonné podmínky pro výsadbu Petr Valdman. Z toho důvodu bude úřad požadovat, aby na podpořené projekty dohlížel odborník s relevantním vzděláním, byl zpracován odborný posudek a zajištěn souhlas vlastníka pozemku. O vysazené stromy je žadatel také povinen pečovat, a to po dobu následujících deseti let.

Všechny zásady, které jsou nezbytné pro výsadbu stromů, jsou k nalezení v manuálu dostupném na webových stránkách iniciativy www.sazimebudoucnost.cz. Na tomto portálu najdou zájemci také další užitečné informace týkající se celorepublikové iniciativy Sážíme budoucnost a shánění dobrovolníků nebo vhodných pozemků. Současně je na něm nutné projekt zaevidovat do mapy výsadeb.

Aktuálně vyhlášený dotační program je sice unikátní svou šíří potenciálních žadatelů, není ale jediným programem rezortu Ministerstva životního prostředí, který se snaží oslovit veřejnost, aby si začala uvědomovat význam stromů v přírodě a v boji s klimatickou změnou. Výsadbu a obnovu městské zeleně spolufinancuje z evropských zdrojů také Operační program Životní prostředí. „V Operačním programu Životní prostředí cílíme na rozsáhlejší projekty výsadby sídelní zeleně a revitalizace veřejných prostor. Prostředky jsou určeny především pro obce, města a veřejné subjekty. Nové jsme v programu významně zjednodušili podmínky, snížili administrativní zátěž a zpřístupnili podporu také obcím pod 500 obyvatel,“ uzavírá Richard Brabec s odkazem na aktuální nabídku dotací na webových stránkách www.opzp.cz. ●

HARMONOGRAM VÝZEV OPŽP NA ROK 2020

V příštím roce plánujeme vyhlásit třináct výzev k podávání žádostí o dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Pro zájemce je v nich připraveno více než 4,8 miliardy korun. Výzvy budou zaměřeny na projekty na protipovodňovou ochranu, na prevenci vzniku odpadů, ale také na ochranu přírody a krajiny a péči o ni či na snížení energetické náročnosti veřejných budov. Harmonogram najdete na webu www.opzp.cz.

Nová výzva OPŽP podpoří protipovodňové varovné systémy

Především obce a kraje mají šanci zvýšit bezpečnost svých obyvatel před extrémní počasí. Nové dotace z Operačního programu Životní prostředí přispějí na zpracování digitálních povodňových plánů, analýzy odtokových poměrů a pořízení protipovodňových varovných systémů. Příjem žádostí poběží do 19. prosince letošního roku.

„Sice aktuálně řešíme sucho, povodně jsou ale jen druhá strana jedné mince, pod kterou se skrývá klimatická změna, která se projevuje extrémními výkyvy počasí. Smechem vyschlá půda, krajina i města navíc daleko hůře absorbují vodu, takže už i mírnější přívalové deště mohou způsobovat lokální povodně a citelné škody,“ říká ministr životního prostředí Richard Brabec. „Protipovodňová opatření podporujeme kontinuálně a dlouhodobě. Nové dotační výzvy jsou dalším příspěvkem do systému lepší ochrany obyvatel a jejich majetku,“ doplňuje ministr.

Žádosti o dotace mohou kraje, obce a jejich dobrovolné svazky, veřejné výzkumné instituce, příspěvkové organizace a další subjekty podávat od 1. října 2019 na Státní fond životního prostředí ČR. Přihlásit mohou projekty zaměřené na zpracování analýz odtokových poměrů nebo digitálních povodňových plánů. Dotace získají také na vybudování nebo rozšíření protipovodňových výstražných systémů na lokální úrovni. Připraveno je pro ně 150 milionů korun.

Jak velký finanční příspěvek mohou žadatelé získat, upřesňuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman: „Všechny projekty mohou být realizovány až s 85% dotační podporou. Výjimku tvoří pouze projekty zaměřené na vybudování varovných systémů, kde může být dotace maximálně 70%.“

Příčin lokálních povodní je hned několik. Tou hlavní je ztráta schopnosti krajiny zadržet vodu. Zastavování a betonování krajiny, intenzivní zemědělské hospodaření a sucho způsobené klimatickou změnou – to jsou některé z hlavních důvodů, které vedou ke snížení schopnosti půdy zasakovat vodu.

Proto Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR posílá dlouhodobě i do této oblasti významné finanční prostředky. Aktuálně je v otevřené výzvě s číslem 119 připravena necelá miliarda korun na budování retenčních nádrží, zasakovacích pásů, zelených střech nebo například na pořízení nádrží na zachycování dešťové vody pro závlivku veřejné zeleně. O finanční příspěvek se v tomto případě mohou obce a další subjekty ucházet do 13. ledna 2020. ●

FIRMY MOHOU ZÍSKAT ÚVĚRY A BANKOVNÍ ZÁRUKY PRO ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Firmy podnikající v oblasti materiálového a energetického využití odpadů mohou nyní získat výhodné úvěry nebo bankovní záruky prostřednictvím programu Expanze.

Na nové spolupráci se dohodlo Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB).

„S Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou jsme hledali cestu, jak bychom mohli prostřednictvím finančních nástrojů podpořit podnikatele, kteří se zabývají zpracováním odpadů a tím přispívají k dlouhodobě udržitelné ochraně životního prostředí. Jako nejefektivnější se jevil domluvit se s Ministerstvem průmyslu a obchodu na rozšíření podmínek stávajícího a mezi podnikateli poptávaného programu Expanze,“ uvádí ministr životního prostředí Richard Brabec. Podpora projektů v oblasti materiálového a energetického využití odpadů je zařazena mezi takzvané zvláštní podporované aktivity. To znamená, že pokud podnikatel bude žádat u ČMZRB o podporu ve formě zvýhodněného úvěru, bude moci získat úvěr s úrokem 0% v rozmezí 650 tisíc až 60 milionů korun, a to až do výše 45% způsobilých výdajů projektu. Minimálně na 20% financování musí využít úvěr od spolupracující komerční banky či leasingové společnosti. Na něj ČMZRB poskytuje příspěvek na úhradu úroků až do výše 4 milionů. Úvěr z programu Expanze u takzvaných zvláštních podporovaných aktivit nabízí dobu splatnosti až deset let včetně možnosti odkladu splátek až na čtyři roky a je určen na realizaci projektů investičního charakteru.

„Pokud podnikatel nemá dostatečné zajištění, nabízíme mu podporu ve formě záruky. V případě projektů z oblasti odpadového hospodářství budeme ručit až do výše 80% za provozní i investiční úvěry v rozmezí 1 až 40 milionů korun a tuto záruku podnikatelům poskytneme na dobu až dvanácti let,“ přibližuje Jiří Jirásek, předseda představenstva a generální ředitel ČMZRB, zvýhodnění, které

mohou podnikatelé získat u programu Expanze-záruky.

Program Expanze je financován z prostředků OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Od jeho spuštění v roce 2017 získalo 740 projektů podporu ve výši přes 5 mld. Kč. Podrobné informace o nabízených produktech je možné nalézt na webu ČMZRB. ●

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA

ČMZRB je rozvojovou bankou České republiky. V souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů napomáhá rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu.

Byla založena v roce 1992. Jejím jediným akcionářem je Česká republika, zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj.

Banka poskytuje především:

- podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů,
- zvýhodněné úvěry pro rozvoj technické infrastruktury obcí.

V roce 2018 banka uzavřela nové obchody v objemu 12,6 mld. Kč, z toho 1,5 mld. Kč tvořily obchody úvěrové a 11,1 mld. Kč obchody záruční. Celková hodnota portfolia činí 22,3 mld. Kč.

ZAMĚSTNANCI FONDU VYBĚHALI TĚMĚŘ 50 TISÍC KORUN

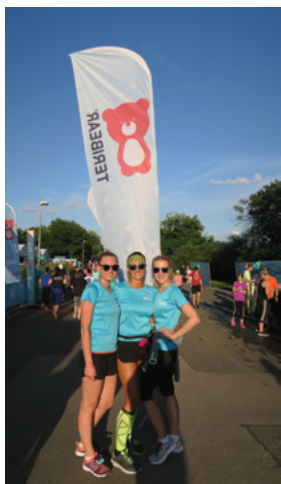
Skvělé 49. místo a 1 614 kilometrů v nohách. To si odnesl tým zaměstnanců Státního fondu životního prostředí ČR nazvaný „Dešťovka & Nová zelená úsporám“ na letošním ročníku sportovní-charitativní akce Teribear hýbe Prahou.

Do populární akce Nadace Terezy Maxové dětem se zapojil tým Fondu již potřetí.

I tentokrát se musel vypořádat s velkou konkurencí, která každoročně narůstá. Od 5. do 14. září 2019 totiž bojovalo na pražském Vítkově a v Mladé Boleslavi o každý kilometr 764 týmů. Týmu Dešťovka & Nová zelená úsporám, složenému z jedenadvaceti běžců, se podařilo zdolat 1 614 kilometrů a obsadit výborné 49. místo.

Vzhledem k tomu, že za každý kilometr získá nadace od partnerů 30 korun, vyběhal tým pro dobrou věc 48 420 korun. Konečný výtěžek akce Teribear hýbe Prahou je 12 215 880 korun. Darované peníze nadace věnuje na pomoc znevýhodněným dětem, rodinám a mladým lidem v nouzi.

Děkujeme organizátorům, partnerům a všem z týmu „Dešťovka & Nová zelená úsporám“.

DĚTEM CHYBÍ KONTAKT S PŘÍRODOU. NA LEPŠÍ ZÁZEMÍ PRO VENKOVNÍ VÝUKU PŮJDE ČTVRT MILIARDY

Proměnit školní areál na zázemí vhodné pro venkovní výuku a posílit vztah dětí k přírodě umožní školám, školkám a dalším organizacím nově vyhlášená dotační výzva Ministerstva životního prostředí. **Ministr Richard Brabec uvolnil ze Státního fondu životního prostředí ČR celkem 250 milionů korun na úpravu venkovních areálů a školních pozemků na zahrady v přírodním stylu.**

Vzdělávací instituce mají dostatek času na přípravu, příjem žádostí startuje 3. února 2020. Nově budou všichni žadatelé v rámci schválených projektů také sázet stromy v rámci projektu Sázíme budoucnost.

„Chceme začlenit výuku v přírodě do českého vzdělávacího systému, což je i jeden z cílů státního programu environmentálního vzdělávání. K tomu je ale zapotřebí dát vzdělávacím institucím vhodné podmínky jako kvalitní zázemí a odpovídající podporu. Nezbytnost zejména finanční podpory se ukázala již v minulém roce, kdy jsme v první dotační výzvě na vybudování venkovních areálů v přírodním stylu schválili 489 školám a organizacím celkově 203 milionů korun,“ vysvětluje ministr Richard Brabec. „Zájem o tento dotační titul předčil všechna naše očekávání. O podporu ve výši 260 milionů si v loňském roce požádalo 656 vzdělávacích institucí. Všechny došlé projekty byly přitom svou kvalitou i zaměřením srovnatelné. Nyní dostane šanci minimálně 500 dalších vzdělávacích organizací, připraveno pro ně máme dalších 250 milionů korun,“ doplňuje ministr.

O dotaci až půl milionu korun na úpravy školních pozemků a venkovních areálů se tentokrát mohou v dotační výzvě pod číslem 7/2019 ucházet nejen předškolní zařízení včetně lesních mateřských škol, dětské skupiny, základní a střední školy. Příspěvek je určen také pro domy dětí a mládeže, neziskové organizace a jiné organizace působící v oblasti environmentálního vzdělávání a výchovy (EVVO).

Klíčovou podmínkou úspěšného projektu je, aby školy a organizace využívaly upravený areál ve školní nebo mimoškolní výuce, a to podle zásad environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Tyto zásady musí mít zakotveny ve svých vzdělávacích dokumentech (např. školní vzdělávací program nebo školní program EVVO).

Hlavním cílem je, aby se výuka v maximální možné míře přenesla z interiéru škol a školek do jejich zahrad. Důraz se přitom klade zejména na využití nejrůznějších názorných prvků, skalek, jezírek, broukovišť, bylinekových a pěstítkových zahrad, přírodních laboratoří či venkovních učeben. Z dotace bude možné pořídit i řadu praktických pomůcek pro měření a pozorování v přírodě. Některé vybrané prvky jako lavičky, stolky, oplocení či obruby záhonů musí být vyrobeny z přírodních nebo recyklovaných materiálů.

Podobné prvky obohatily díky dotaci z minulých výzvů například zahrady mateřské školy v Kozlancech, kde nyní děti využívají ptačí pozorovatelnu, motýliště nebo hmyzí hotel. Charakter venkovní učebny dostala za příspěvi dotace i zahrada základní školy v Soběslavi. Přibyla tu mimo jiné bylinková spirála, dvoukomorový kompost nebo jezírkový komplex s mokřadním porostem, který dětem ukazuje možnosti čištění vody biologickými prostředky.

Další, neméně důležitou podmínkou pro získání dotace je nutnost zapojit do projektu širší veřejnost a zcela nově rezort požaduje, aby se součástí projektu stala výsadba alespoň jednoho nového stromu.

Poslední zásadní novinkou týkající se administrace žádostí upřesňuje Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR: „Po zkušenostech z minulých dotačních výzvů jsme upravili administrativní systém, a to na režim jednokolové nesoutěžní výzvy, který je více vhodný pro projekty tohoto typu. Projekty budeme schvalovat průběžně, a to až do uzavření výzvy nebo do vyčerpání alokace, přičemž uspějí všechny kvalitní projekty, které splní kritéria daná textem dotační výzvy a současně budou v souladu se seznamem podporovaných prvků.“

Na přípravu projektů mají školy a organizace dostatek času, žádosti o dotace bude Státní fond životního prostředí ČR přijímat od 3. února do 31. března 2020. ●

ŠKOLÁCI ZE ZNEČIŠTĚNÝCH OBLASTÍ VYJEDOU DO PŘÍRODY

Školy, školky a jiné dětské kolektivy z oblastí s nejvíce znečištěným ovzduším se mohou opět ucházet o finanční příspěvky na ozdravné pobyty dětí.

Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR vyhlásilo novou dotační výzvu, která spojuje péči o zdraví dětí a ekologickou výchovu. V Národním programu Životní prostředí je připraveno celkem 40 milionů korun.

„MŽP se dlouhodobě snaží zlepšovat kvalitu ovzduší celou mozaikou opatření, ať už jsou to dotační tituly typu kotlíkových dotací nebo podpora pro obce a podniky, ale i legislativními kroky, které všechny sledují jeden cíl – zlepšit kvalitu ovzduší a životního prostředí ve městech a obcích. Dalšími čtyřiceti miliony chceme přispět ke zmírnění negativního dopadu znečištěného ovzduší na zdraví dětí a současně k rozvoji

jejich environmentálního povědomí,“ zdůrazňuje ministr Richard Brabec.

Expert z řad lékařů doporučují ozdravné pobyty v dobách častého výskytu smogových situací zejména právě malým dětem. „V aktuální výzvě navazujeme na sérii předchozích výzvů, v nichž jsme na pobyty dětí v přírodě přispěli celkem 104 miliony korun. Za čerstvým vzduchem tak díky naší podpoře vyjelo 43 083 dětí ze 441 škol a školek a další tisíce dětí se již nyní mohou těšit. Ozdravné pobyty dětí z oblastí s nevyhovující kvalitou ovzduší podporujeme z našich národních zdrojů od roku 2010,“ připomíná ministr Richard Brabec.

„Peníze z výzvy jsou určeny dětem z nejvíce znečištěných oblastí, které navštěvují předškolní zařízení,

základní školy a nově i nižší stupně víceletých gymnázií. Pro maximální ozdravný účinek musí pobyty probíhat v oblastech s vyhovující kvalitou ovzduší minimálně pět dní, během nichž by děti měly být v co nejintenzivnějším kontaktu s přírodou,“ dodává ministr Richard Brabec.

Stejně jako v minulých výzvách se klade velký důraz i na odborně vedenou ekologickou výchovu dětí během pobytu. Základním požadavkem je, aby environmentálně zaměřený výukový program probíhal pod vedením kvalifikovaného odborného lektora alespoň šest hodin denně, částečně venku v přírodě, a týkal se mimo jiné i ochrany ovzduší. ●

ÚSPORNÉ STAVBY MAJÍ ZELENOU, O DOTACE JE ENORMNÍ ZÁJEM

Energeticky šetrné stavby, které byly realizovány s podporou programu Nová zelená úsporám.

V areálu nemocnice v Novém Městě na Moravě vyrostl nový dětský pavilon. Budova splňuje parametry pasivního energetického standardu, byla podpořena z Operačního programu Životní prostředí.

Nejeden stavebník se bude muset od příštího roku zamyslet nad energetickou náročností svého budoucího domu.

Od ledna příštího roku vstupují v platnost přísnější normy pro spotřebu energií v nových domech, vyžadující kvalitnější stavební materiály, úsporné technologie a využití obnovitelných zdrojů energie. S jejich financováním pomáhají dotace z programu Nová zelená úsporám, zájem o ně v posledním roce enormně narůstá.

Za úspěchem programu stojí širší nabídka dotací i jednodušší vyřízení

„Již loni na podzim jsme program Nová zelená úsporám, zaměřený na podporu rodinných a bytových domů, významně zatraktivnili, když jsme mimo jiné zavedli možnost získat dotaci i na zateplení svépomocí nebo na výstavbu domů nejen v pasivním, ale i v nízkoenergetickém standardu. Tato opatření zpřístupnila program Nová zelená úsporám většímu množství zájemců,“ uvádí k úspěchu dotačního titulu ministr životního prostředí Richard Brabec. „Za poslední rok jsme zaznamenali nárůst objemu požadovaných prostředků oproti stejnému období předchozích let o 39%. V oblasti obnovitelných zdrojů vzrostl nejvíce zájem o fotovoltaiku, a to o téměř 60%. V oblasti dotací na výstavbu rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností s důrazem na použití obnovitelných zdrojů energie byl zájem také více než dvojnásobný. Za pět let od spuštění programu jsme na moderní a ekologické bydlení vyplatili téměř 30 tisícům žadatelů přes 5,7 miliardy korun,“ shrnuje ministr Brabec a zdůrazňuje, že širší nabídka podporovaných oblastí spolu se zjednodušením administrativy a snahou ušetřit přesvědčila i ty zájemce o dotace, kteří doposud váhali.

Rekordní zájem o dotace na úsporné bydlení potvrzuje i ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman, jehož úřad program administruje: „Od října 2018, kdy jsme program výrazně inovovali, žádostí přibývalo a stále přibývá. Rekordní byl letošní červenec, na Fond dorazilo přes 1 100 žádostí o dotaci.“

Příspěvek může kompenzovat vyšší vstupní náklady na stavbu
Poptávku po dotacích na úsporné bydlení bezesporu zvýšila i změna legislativy. Po implementaci evropské směrnice došlo

ke zpřísnění požadavků na energetickou náročnost nových budov a od 1. ledna 2020 budou muset všechny novostavby splňovat parametry domu s téměř nulovou spotřebou energie. Výhodou pro majitele je úspora provozních výdajů, kvalitnější bydlení a nižší zátěž životního prostředí, v počátku si ale připlatí. Zvýšené pořizovací náklady pomůže stavebníkům pokrýt právě dotace z programu Nová zelená úsporám, výše příspěvku totiž není vůbec zanedbatelná. „Splní-li novostavba parametry nízkoenergetického domu, získá žadatel až 150 tisíc korun. V případě naplnění standardu pasivního domu je příspěvek až 300 tisíc korun a při pořízení obnovitelného zdroje energie, například výkonnějšího solárního systému, se vyšplhá až na 450 tisíc korun,“ upřesňuje finanční přínos programu Petr Valdman.

Program Nová zelená úsporám však neřeší jen novostavby a obnovitelné zdroje energie. Významně podporuje i energeticky úsporné rekonstrukce starších domů. O příspěvek na částečné či komplexní zateplení

Nová zelená úsporám podporuje

- Renovace rodinných a bytových domů (zateplení fasády, střechy, stropů, výměna oken a dveří)
- Stavbu rodinných a bytových domů v tzv. pasivním a nízkoenergetickém standardu
- Solární termické a fotovoltaické systémy
- Zelené střechy
- Využití tepla z odpadní vody
- Systémy řízeného větrání se zpětným získáváním tepla (ZZT) – rekuperace
- Výměnu zdrojů tepla za tepelná čerpadla, kotle na biomasu...

V závislosti na energetické úspoře můžete ušetřit až 50 % z celk. způs. výdajů.

Kdo může žádat o podporu

Vlastníci nebo stavebníci rodinných a bytových domů, a to jak fyzické osoby, tak i právnické osoby.

Jak požádat o dotaci

Žadosti podáváte pomocí online formuláře na www.novazelenausporam.cz.

má zájem dokonce polovina všech žadatelů. Dotace se u zateplení pohybuje v průměru kolem čtvrt milionu korun, dosáhnout může až 550 tisíc korun.

Úsporné domy mají svou soutěž, vyhlášena byla na veletrhu FOR ARCH

K dotacím nabízí odborníci Státního fondu životního prostředí ČR zdarma i odborné konzultace a pomoc. Bezplatné poradenství se poskytuje na třinácti krajských pracovištích, navíc experti vyjždějí na informační semináře přímo za občany do desítek měst a obcí po celé republice. „Jen tento podzim navštívíme minimálně 35 měst a obcí, zájem dozvědět se o dotacích na úsporné bydlení mají jak starostové, tak samotní občané. Také naše infostánky na veletrzích a výstavách jsou doslova v obležení,“ popisuje Petr Valdman a doplňuje: „Tradičně byl velký zájem u naší expozice na stavebním veletrhu FOR ARCH v Praze, na kterém byla i zahájena soutěž Úsporný dům 2019 o nejzajímavější úspornou stavbu a rekonstrukci v Česku. Zveme tedy majitele nízkoenergetických budov, rodinných, bytových i veřejných, k zapojení do soutěže o ceny. Hlásit se mohou až do 4. prosince na stránkách www.soutez-uspornydom.cz.“

Program Nová zelená úsporám běží stabilně od roku 2014 a patří mezi velmi úspěšně fungující dotační tituly Ministerstva životního prostředí. Podporuje energeticky úsporné stavby a rekonstrukce rodinných a bytových domů, solární systémy a další ekologické zdroje energie. Od spuštění programu přijal Státní fond životního prostředí ČR celkově 47 332 žádostí o podporu ve výši 10,8 miliardy korun.

Úsporné budovy pro veřejnost podporuje Operační program Životní prostředí

Podobně rezort posílá prostředky na rekonstrukce veřejných budov či jejich výstavbu v pasivním energetickém standardu, a to z Operačního programu Životní prostředí. „V této oblasti jsme podpořili již 1 878 projektů dotací ve výši téměř 8 miliard korun. V uplynulém roce se nám podařilo nastavit vyšší míru podpory pro tzv. architektonicky cenné budovy, které zatím nespádají do oblasti památkové ochrany, ale lze u nich objektivně hovořit o určité architektonické relevanci. Jedná se zejména o budovy z předrevoluční doby sedmdesátých a osmdesátých let,“ uvádí ministr Brabec. ●

▶ Odstartoval pátý ročník soutěžní přehlídky Úsporný dům 2019

Státní fond životního prostředí ČR a společnost ABF ve spolupráci s Centrem pasivního domu společně vyhlásily již pátý ročník soutěžní přehlídky Úsporný dům 2019.

Cílem letošního ročníku je představit široké veřejnosti stavby pro 21. století a ocenit ty nejatraktivnější.

V Česku se každoročně postaví stovky energeticky úsporných domů. Soutěžní přehlídka se snaží ukázat, že kvalitně postavené nebo zrekonstruované stavby jsou komfortní, šetrné ke všem zdrojům i životnímu prostředí a dostupné prakticky každému. Do soutěžní přehlídky lze přihlásit domy rodinné a bytové, ale i administrativní stavby nebo stavby využívané k veřejným účelům. Mohou být v pasivním či nulovém standardu, ale i s velmi nízkou energetickou náročností a u rekonstrukcí splňující požadavky programu Nová zelená úsporám či Operačního programu Životní prostředí.

Úsporné bydlení se v posledních letech skloňuje ve všech pádech a často je spojováno jen s úsporou energie. Na „úsporné stavby“ je však třeba se dívat jako na celek, který zohledňuje ekonomickou, ekologickou a estetickou stránku a také uživatelský komfort a zdravé prostředí. Soutěžní přehlídka Úsporný dům 2019 navazuje na předchozí čtyři ročníky, které nesly název Pasivní dům. V loňském ročníku přehlídky byla poprvé začleněna kategorie Rekonstrukce, ta úspěšně oslovila širší spektrum veřejnosti a na praktických příkladech ukázala, že i domy staré dvacet, padesát i více než sto let lze efektivně obnovovat do aktuálních standardů.

„Myšlenka rozšířit soutěž o energeticky úsporné rekonstrukce domů se projevila jako krok správným směrem. Přinesla řadu zajímavých projektů a zároveň ukázala, že i rekonstrukci lze provést kvalitně a podle současných nízkooenergetických trendů. Proto i v letošním roce budou přihlášené projekty oceněny ve dvou základních kategoriích: Novostavby – pasivní dům a Rekonstrukce – úsporný dům,“ uvádí Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR.

„Jsme rádi, že kulatiny soutěžní přehlídky můžeme oslavit v tak silném složení partnerů a společně tím pokračovat v základní myšlence soutěžní přehlídky, a tou je osvětla nízkooenergetických a pasivních staveb, propagace a popularizace dotací Nová zelená úsporám. Vyhlášení výsledků se dočkáme na největším setkání takto smýšlející veřejnosti při veletrhu FOR PASIV v únoru 2020 opět na výstavišti PVA EXPO PRAHA,“ dodává obchodní a marketingový ředitel ABF, a. s., Martin František Přívětivý.

„Vnímám, že úsporné stavby staví odpovědní investoři, kterých přibývá, stejně jako lidí vyhledávajících zdravý životní styl. Já osobně věřím, že nejsme daleko od doby, kdy energetický standard bude prvním krokem investora k odpovědnému investování. A další kroky, jako je hospodaření s vodou či odpady, instalace obnovitelných zdrojů energie a rozvoj elektromobility, budou následovat,“ komentuje letošní vyhlášení ředitel Centra pasivního domu Tomáš Vanický.

Generálním partnerem letošního ročníku soutěžní přehlídky se stala Hypoteční banka. „Právě pro ty, kteří chtějí stavět nebo rekonstruovat v nejvyšším energetickém standardu, je naše Zelená hypotéka vhodná,“ říká Andrea Vokálová, tisková mluvčí Hypoteční banky, a dodává: „Jako banka se chceme podílet na financování šetrných staveb a větším využití zdrojů obnovitelné energie u rodinných domů. Jako jediná proto nabízíme specializovaný produkt, který takové stavby finančně zvýhodňuje, a rozšiřujeme počet benefitů motivující další zájemce o ekologicky udržitelné bydlení.“ ●

Soutěžní kategorie:

NOVOSTAVBY – PASIVNÍ DŮM

REKONSTRUKCE – ÚSPORNÝ DŮM

DŮLEŽITÉ TERMÍNY

Přihlášení staveb: do 4. 12. 2019

Současně s přihlášením do soutěže lze stavby v pasivním standardu přihlásit k prohlídce na Dny pasivních domů, které připadnou na víkend 8.–10. 11. 2019.

Hodnocení odbornou porotou:

9.–13. 12. 2019

Porota zkontroluje, zda přihlášky splňují všechny náležitosti, a vyhodnotí vítěze v obou kategoriích.

Hlasování veřejnosti:

16. 12. 2019 – 31. 1. 2020

Hlasování proběhne na adrese www.soutez-uspornydum.cz, do hlasování veřejnosti postoupí všechny stavby, které splní soutěžní podmínky. Vítěz bude určen na základě počtu hlasů.

Slavnostní vyhlášení vítězů: 6. 2. 2020

u příležitosti zahájení veletrhu FOR PASIV Veletrh FOR PASIV, zaměřený na nízkooenergetické, pasivní a nulové stavění, se bude konat v termínu 6.–8. 2. 2020 v prostorách PVA EXPO PRAHA v pražských Letňanech.

Udělena budou tato ocenění:

Ocenění odborné poroty v obou kategoriích
Cena generálního partnera Hypoteční banka
Cena pro hlasujícího z řad veřejnosti
Cena veřejnosti

Více na www.soutez-uspornydum.cz

▶ Architekti se hlásí k Deklaraci udržitelnosti

Čeští architekti chtějí snížit negativní dopad stavebnictví na životní prostředí. Přišli s Deklarací udržitelnosti, již se připojují k aktivitám Ministerstva životního prostředí a k dalším, kteří si dali za cíl šířit povědomí o klimatických změnách.

„Pokud chceme, aby se stavebnictví stalo součástí udržitelného přístupu k planetě Zemi a dokázalo reagovat na změny klimatu, musíme změnit chování všech účastníků stavebního procesu. Architekti, stavební inženýři, investoři i uživatelé staveb by spo-

lečně měli navrhovat budovy, města a infrastrukturu jako neoddělitelnou součást většího, udržitelného systému,“ píše se kromě jiného v deklaraci.

A jak na to? Cílů je podle architektů několik. Například prosazovat u navrhovaných budov taková řešení, která povedou ke snížení jejich vlivu na životní prostředí, a motivovat klienty, aby tento přístup upřednostnili. Mezi další cíle patří zvýšení podílu alternativních a obnovitelných zdrojů energie spotřebovaných při výstavbě i během

provozu, zvyšování podílu stavebních materiálů z obnovitelných zdrojů nebo využívání principů udržitelné architektury a energeticky pasivního standardu s cílem stavět energeticky soběstačné budovy a územní celky.

Deklaraci připravilo Centrum pasivního domu a sdružení Ekodům ve spolupráci s odborníky ze stavebního oboru. Celý text deklarace a její cíle je možné si přečíst na webu www.architects-for-future.cz, kde je i možné přidat se k jejím podporovatelům. ●

HLEDÁME ÚSPORNÉ STAVBY

DO SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY ROKU 2019

Chceme ukázat, že kvalitně postavené nebo zrekonstruované stavby jsou komfortní, šetrné ke všem zdrojům a dostupné prakticky každému.

Jaké stavby oceňujeme?

- Nové nebo zrekonstruované
- Rodinné, bytové i administrativní
- Nulové, pasivní a energeticky úsporné

Do soutěžní přehlídky Úsporný dům 2019 se může přihlásit vlastník stavby nebo zástupce (např. projektant, architekt, realizační firma atd.), vždy se souhlasem vlastníka.

www.soutez-uspornydum.cz

Rodinný dům ATREA Kolovraty
Ing. arch. Jana Jasínek | Symbiosa - ateliér architektů
Vítěz Generálního mediálního partnera Pasivní dům 2018

Vyhlašovatelé

Organizátor

► Slaný má moderní a větší čistírnu odpadních vod. Ve městě ji už nutně potřebovali.

VE SLANÉM SPUSTILI MODERNIZOVANOU ČISTÍRNU ODPADNÍCH VOD

Foto: archiv SFŽP ČR

ČOV PO INTENZIFIKACI. V rámci stavby byla nově vybudována usazovací nádrž a vyhnivací nádrž, byl změněn aktivační systém a ostatní objekty byly přizpůsobeny nové technologii.

Čistírna odpadních vod ve Slaném, místní částí Blahotice, už nestačila potřebám rostoucího města. Proto radnice před dvěma lety začala s její zásadní přestavbou. Náročná akce probíhala od listopadu 2017 do července letošního roku. „Jsem rád, že se do úspěšného konce podařilo dotáhnout tuto pro Slaný významnou investiční akci. Sluší se připomenout, že o nutnosti rekonstrukce naší ČOV se hovořilo již před více než deseti lety. Proto mě těší, že se podařilo akci zrealizovat a naše čistírna splňuje všechny normy na kvalitu čištění odpadních vod. Zároveň dochází k navýšení její kapacity, což umožní připojení dalších obyvatel,“ uvedl starosta města Martin Hrabánek.

Práce byly o to komplikovanější, že dosavadní čistírna nemohla být odstavena, pracovalo se za nepřetržitého provozu, což kladlo vysoké nároky na koordinaci prací, zhotovitelů a dodavatelů.

Město vyšla přestavba na téměř 124,5 milionu korun. Projekt byl spolufinancován z Operačního programu Životní prostředí, dotace činila bezmála 57 milionů korun. Po přestavbě se zvýšila stávající kapacita ČOV na 16 000 ekvivalentních obyvatel za použití nejlepších dostupných technologií, které zároveň zajistí vyšší účinnost čištění. Očekávaný denní průtok je 3 000 m³/d. Intenzifikace zahrnovala vybudování nové usazovací nádrže

a kalového hospodářství a došlo i na změnu aktivačního systému. Ostatní objekty, které se nacházejí v areálu čistírny odpadních vod, byly přizpůsobeny potřebám nového technologického řešení. Zásadní úpravy se týkaly zejména objektů předčištění odpadních vod. Provoz je zaměřen na čištění splaškových odpadních vod z města a řízeně přiváděných průmyslových odpadních vod. Vyčištěné odpadní vody jsou následně vypouštěny do recipientu, kterým je Červený potok.

„Chtěli bychom poděkovat za bezproblémovou spolupráci generálnímu zhotoviteli celého projektu a mnoha dalším, kteří nám pomohli projekt zrealizovat,“ uvedla manažerka rozvoje města Slaný Martina Prokešová. ●

ECHO

Bližší se termín ukončení financování projektů NPŽP v letošním roce

S blížícím se koncem roku a s ohledem na časový průběh procesu administrativních kontrol doporučujeme příjemcům podpory z Národního programu Životní prostředí (NPŽP) podávat žádosti o uvolnění finančních prostředků průběžně a bez zbytečných odkladů, nejpozději však do 29. listopadu 2019. Po tomto termínu již nelze v projektech garantovat proplacení podpory z NPŽP v letošním roce. V případě, že příjemce podpory do žádosti o uvolnění finančních prostředků zahrne neuhrazené nebo částečně uhrazené faktury (pokud to podmínky konkrétní výzvy umožňují), je povinen nejpozději v termínu uvedeném ve smlouvě uhradit plnou výši neuhrazených faktur (tj. úhradu z prostředků podpory NPŽP a podíl vlastních zdrojů) a doložit úhrady neprodleně finančnímu manažerovi projektu.

Termíny pro podávání žádosti o platby v OPŽP ke konci roku 2019

Žádáme všechny příjemce dotací z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), aby průběžně a bez zbytečných odkladů podávali zprávy o realizaci spolu se žádostmi o platby (dále jen „ZoR a ŽoP“) u projektů s již vydaným rozhodnutím o poskytnutí dotace / rozhodnutím o poskytnutí dotace.

Upozorňujeme, že projekty s termínem ukončení stavebních a realizačních prací do 31. 10. 2019 musí podat ZoR a ŽoP nejpozději do 15. 11. 2019. Pro projekty, které budou financovat významnější částky ještě během listopadu 2019, je podání ZoR a ŽoP stanoveno nejpozději do 2. 12. 2019.

Vzhledem k časové náročnosti procesu kontroly upozorňujeme, že rychlá administrace je možná pouze u bezchybných ZoR a ŽoP. Aby nedocházelo k pozastavení administrace z důvodu případných nedostatků a tímto k neproplacení v letošním roce, je na www.opzp.cz zveřejněna příručka, která poradí příjemcům, jak správně vyplnit ZoR a ŽoP. Upozorňujeme příjemce podpory, že neprofinancování naplánovaných prostředků na rok 2019 může výrazně zbrzdit administraci plateb projektu v roce 2020.

O OBCI

Archeologické nálezy potvrzují pravěké osídlení města i jeho okolí od starší doby kamenné. První písemná zpráva o Slaném je z roku 1262, ve které jmenuje Přemysl Otakar II. Slaný mezi města odvádějící devátý díl tržních poplatků klášteru sv. Jiří na Pražském hradě. Na přelomu třináctého a čtrnáctého století udělil Václav II. městu magdeburské právo a byl to asi i on, kdo povýšil Slaný na město královské s právem užívat znaku s figurou dvouocasého stříbrného lva se zlatou korunkou a zbrojí v červeném poli. Na počátku husitských bouří se město řadilo spolu s Plzní, Žatcem, Louny, Pískem a Klatovy k městům, která jediná měla být spasena. V květnu 1420 vyrazili Slánští spolu s Lounskými a Žateckými na pomoc Praze, čehož využil Vilém Zajíc z Hazmburka a s částí křížáckého vojska se lší města zmocnil. Zhruba od poloviny devatenáctého století ožilo Slaný velkým rozvojem průmyslu zaměřeného především na potřeby slibné se rozvíjejícího zemědělství. Vývoj přerušily až obě světové války. Od roku 1960 byl zrušen okres Slaný a jeho větší část, včetně města Slaný, byla sloučena pod okres Kladno.

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

<p>Výsadba stromů Příjem žádostí: od 14. 10. 2019 Příjem žádostí: do 31. 8. 2020 Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 9/2019 je novým dotačním programem na podporu komunitní výsadby listnatých stromů na veřejných prostranstvích. Získat dotaci až 250 tisíc korun, zasadit stromy a zapojit se do celonárodní iniciativy Sážíme budoucnost může prakticky každý. Příspěvek je určen k úhradě sazenic, potřebného materiálu i následné péče o stromy. Žádat mohou všechny subjekty s prokazatelným vztahem k místu realizace projektu s výjimkou politických stran a hnutí.</p>
<p>Podpora obcí v národních parcích Příjem žádostí: od 18.11.2019 Příjem žádostí: do 31.3.2020 Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 8/2019 umožňuje obcím v našich národních parcích získat dotaci ve výši až 5 milionů korun na snížení světelného znečištění, úpravu či obnovu veřejných prostranství, realizaci environmentálních vzdělávacích a osvětových aktivit nebo na zajištění spolufinancování nákladnějších projektů z OPŽP.</p>
<p>Přírodní zahrady Příjem žádostí: od 3. 2. 2020 Příjem žádostí: do 31. 3. 2020 Alokace: 250 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 7/2019 umožňuje proměnu školního pozemku na prostor vhodný pro venkovní výuku a posílení kontaktu dětí s přírodou. Dotaci je možné získat na budování a úpravy dětských hřišť a zahrad v přírodním stylu pro předškolní děti, na pořízení zázemí pro subjekty inspirované konceptem lesní mateřské školy nebo na vybudování a úpravy venkovních areálů a pozemků základních a středních škol a organizací působících v oblasti EVVO.</p>
<p>Ozdravné pobyty Příjem žádostí: do 31. 12. 2019 Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 6/2019 je určena pro školy, školky a jiné dětské kolektivy z oblastí s nejvíce znečištěným ovzduším. Ty se mohou ucházet o finanční příspěvky na uspořádání ozdravných pobytů pro děti s ekologickým výukovým programem. Ozdravné pobyty musí být realizovány v oblastech s vyhovující kvalitou ovzduší.</p>
<p>Veřejné osvětlení v CHKO Příjem žádostí: do 31. 10. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 5/2019 umožňuje obcím v chráněných krajinných oblastech požádat o dotaci až 2 miliony korun na rekonstrukci veřejného osvětlení. Moderní světelné zdroje jsou šetrnější pro obyvatele i okolní přírodu a současně spotřebovávají méně energie. Peníze je možné získat na rekonstrukci či úpravu soustav veřejného osvětlení v obcích, jejichž katastrální území zasahuje na území chráněných krajinných oblastí a zároveň mají počet obyvatel nižší než 100 tisíc.</p>
<p>Vodovody a kanalizace Příjem žádostí: od 1. 11. 2019 do 31. 1. 2020 Alokace: 2 500 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 4/2019 poskytuje prostředky na výstavbu vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod. Prostředky poslouží obcím ke zmírnění negativních dopadů sucha, k řešení nedostatku pitné vody a zlepšení kvality podzemních i povrchových vod. Peníze je možné použít na výstavbu kanalizace, na ČOV, přivaděče a rozvodné sítě pitné vody, na výstavbu a intenzifikaci zdrojů pitné vody, na výstavbu úpraven vody a posílení akumulace pitné vody. Žádat mohou obce, svazky obcí, městské části hl. města Prahy a další organizace.</p>
<p>Výkup pozemků v chráněných územích Příjem žádostí: do 31. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 1/2019 podporuje výkup pozemků ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, včetně území navržených a oznámených k vyhlášení. Oprávněnými příjemci podpory jsou správy národních parků a Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.</p>
<p>Podpora obcí v NP Příjem žádostí: do 17. 1. 2020, již pouze na spolufinancování projektů z OPŽP Alokace: 400 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 9/2018 již eviduje převis projektů, alokace byla již vyčerpána. V tuto chvíli jsou k dispozici už jen finance, které pomohou s financováním nákladnějších a s ohledem na ochranu životního prostředí v národních parcích i náročnějších projektů, na něž obce získaly dotaci z Operačního programu Životní prostředí.</p>
<p>Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody Příjem žádostí: do 18. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 600 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 2/2018 se zaměřuje na zlepšení zásobování pitnou vodou a vyhledávání nových zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou v odpovídající kvalitě. Do podporovaných projektů patří realizace nových nebo regenerace stávajících zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, stavba, zkapacitnění, případně rekonstrukce nefunkčních přivaděčů pitné vody a realizace průzkumných vrtů za účelem vyhledání zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.</p>

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

<p>Likvidace nepotřebných vrtů Příjem žádostí: do 20. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 20 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 20/2017 podporuje likvidaci nepotřebných hydrogeologických vrtů, které představují riziko ohrožení životního prostředí, především jakosti či množství podzemních vod, nebo ohrožení zdraví či života obyvatel. Předmětem výzvy jsou vrty, jejichž původním účelem byl průzkum, jímání či monitorování podzemní vody a jež nejsou z hlediska svého původního účelu již potřebné, nejsou již jinak využitelné a představují riziko ohrožení životního prostředí.</p>
<p>Dešťovka Příjem žádostí: do vyčerpání alokace Alokace: 340 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 12/2017 podporuje udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích. Motivuje vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snižuje tak množství pitné vody odebrané z povrchových a podzemních zdrojů. Výzva je pokračováním úspěšného programu Dešťovka. O peníze je možné žádat na systémy, které využívají srážkovou vodu pro zalévání zahrady, na splachování toalet, případně na takové systémy, které budou recyklovat odpadní vodu. Výzva je určena pro majitele domů.</p>
<p>Likvidace akutních zátěží Kontinuální výzva Příjem žádostí: do 31. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 3/2017 podporuje odstraňování akutních ekologických zátěží s neznámým původcem. Platí to zejména pro místa v bývalých továrních areálech či opuštěných průmyslových skladech, jejichž majitel je neznámý nebo se k areálu nehlásí. O dotaci mohou žádat kraje, obce s rozšířenou působností i obce, které na svém území mají sklad či skládku nebezpečného odpadu.</p>
<p>Územní studie krajiny Příjem žádostí: do 31. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 35 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 14/2016 nabízí obcím kofinancování ve výši 10 procent na projekty územních studií krajiny podpořených z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podmínkou získání dotace je vydané rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory v IROPu, konkrétně v prioritní ose 3 operačního programu, určené na územní studie krajiny. O dotaci mohou žádat obce s rozšířenou působností.</p>

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH VÝZEV

Podporovaná aktivita	Přepokládaná alokace (mil. Kč)	Přepokládaný termín vyhlášení	
		2019	2020
Prioritní téma: Boj se suchem a kvalita vod			
Snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů	1000		3Q 2020
Soustavy domovních čistíren odpadních vod (DČOV)	100	3Q 2019	3Q 2020
Tematicky zaměřené kampaně	5		2Q 2020
Prioritní téma: Životní prostředí v sídlech a lidské zdraví			
Přírodní zahrady	250*	3Q 2019	
Čisté ovzduší ve městech a obcích	130	3Q 2019	
Sanace havarijních stavů a nelegálních skladů odpadů	200		1Q 2020
Udržitelná doprava - vozidla s alternativním pohonem	100	4Q 2019	4Q 2020
Snižování emisí ze stacionárních zdrojů	30	3Q 2019	
	30		3Q 2020
Obce v národních parcích	100	3Q 2019	3Q 2020
Tematicky zaměřené kampaně	5		2Q 2020
Osvěta čisté mobility	20	4Q 2019	
Světelné znečištění	30	3Q 2019	
	30		3Q 2020
Ozdravné pobyty	40	3Q 2019	
Pakt starostů a primátorů pro klima a energii	5		4Q 2020
Prioritní téma: Ekoinovace			
Ekoinovace	100		1Q 2020
Ostatní podporované aktivity			
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty - Pilíře EVVO	40		4Q 2020
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty - Národní síť EVVO	15		1Q 2020
Podpora systému pro zpracování autovraků	40	4Q 2019	
Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích	50		1Q 2020
Projektová příprava pro projekty OPŽP zaměřené na úspory energie a boje s dopady sucha	500*	4Q 2019	

* Uvedená výše alokace je pouze indikativní, konečná výše bude stanovena před vyhlášením konkrétní výzvy.

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje

3 126 829 Kč

Dotace ERDF
2 657 804 Kč

Dotace SFŽP ČR
156 342 Kč

Foto: Michal Hroneš

► KDE JE VODA, TAM JE ŽIVOT, POCHOPILI V RAKVICÍCH NA JIŽNÍ MORAVĚ A VYBUDOVALI U VSI MOKŘAD

Mokřady patří mezi nejvýznamnější, ale současně i světově nejohroženější ekosystémy. Čelí neustálému tlaku a postupně z krajiny mizí. Každému, kdo vybuduje nový mokřad, tak jako to udělali v jihomoravských Rakvicích, bychom měli být vděční.

Mokřady se podílejí na koloběhu vody v přírodě, udržují vodu v krajině, příznivě ovlivňují podnebí velkým výparem, pohlcují nadbytečný oxid uhličitý z ovzduší a jsou zdrojem potravy pro mnohé živočichy. Rašeliniště, která se k mokřadům také řadí, jsou významným úložištěm uhlíku. Význam mokřadů je tedy i ve zmírňování klimatických změn. V neposlední řadě jsou mokřady centry biodiverzity – biotopem specifických společenstev a jinde se nevyskytujících nebo vzácných druhů rostlin, živočichů, hub a mikroorganismů. Každý nově vybudovaný mokřad je proto obrovským přínosem pro životní prostředí. V Rakvicích na jižní Moravě, které jsou známější spíše pro svou příslušnost k Velkopavlovické vinařské oblasti, vybudovali mokřad v lokalitě Trkmanec-Rybníčky.

Chráněné území mokřadu

Území mokřadu bylo v roce 2005 nařizováním vlády zařazeno do Národního seznamu evropsky významných lokalit jako evropsky významná lokalita Trkmanec-Rybníčky a v roce 2006 proběhly terénní úpravy v západní části území. „*Za účelem podpory cenných rostlinných společenstev a vytvoření vhodných podmínek pro hnízdění bahňáků zde byla vyhloubena rozsáhlá mělká, periodicky vysychající laguna a na poměrně velké ploše došlo ke stržení a narušení rozsáhlých porostů rákosu a třtiny,*“ říká současný starosta Rakvic Radek Průdek. V listopadu 2007 byla lokalita Trkmanec-Rybníčky Radou Jihomoravského kraje vyhlášena za přírodní památku jako zvláště chráněné území, kde převažuje trvalý travní porost, lesní pozemek a vodní plochy, tvořené mokřady o celkové rozlo-

ze více než 44 hektarů. „*Součástí přírodní památky je také ochranné pásmo tvořené ornou půdou o rozloze 4,6 hektaru a rybníčky samotné se překrývají s chráněným územím Natura 2000,*“ připomíná Radek Průdek.

V roce 2008 bylo území vyhlášeno jako přírodní památka Trkmanec-Rybníčky a proběhly na něm další zemní úpravy. „*Došlo k vytvoření bermy (úzká terasa) v západní části území podél hráze Trkmanky a došlo k osázení této bermy dřevinami,*“ vypočítává dále.

V rakvicím mokřadu se vyskytují zvláště chráněné druhy rostlin

Hlavním důvodem uznání Rybníčků za přírodní památku a její ochrany je podle Radka Průdka biotop zamokřených terénních sníženin s výskytem slanomilných rostlinných společenstev s populacemi některých zvláště

Foto: Michal Hroneš

Foto: Michal Hroneš

Foto: Radek Průdek

ÚZEMÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKY TRKMANEC-RYBNÍČKY JE ČASTO TRVALE ZAMOKŘENO

Přírodní památka Trkmanec-Rybníčky se nachází asi 2 kilometry od obce Rakvice v rovinaté ploché nivě u soutoku říčky Trkmanky a Bílovického potoka v nadmořské výšce okolo 160 metrů. Území přírodní památky spolu s ochranným pásmem tvoří ucelený komplex trojúhelníkovitého tvaru o rozloze téměř 50 hektarů, na západě ohraničený tokem Trkmanky, zčásti tokem Bílovického potoka a zčásti silnicí z Velkých Bílovic do Velkých Pavlovic. Reliéf je rovinatý s četnými terénními sníženinami, často trvale zamokřenými. Území je zařazeno do oblasti Jihomoravské pánve. Geologické podloží je tvořeno hominami flyšového pásma. V půdním pokryvu se střídají dva základní půdní typy, a to černice a černozem.

chráněných druhů, zejména kriticky ohroženého pcháče žlutoostného. Mokřad Trkmanec-Rybníčky plní funkci hnízdiště a tahové zastávky mokřadních ptáků a vyskytují se na něm významná společenstva obojživelníků a bezobratlých živočichů, s početným zastoupením zvláště chráněných druhů. „*Cílem ochrany tohoto území je pomocí vhodného managementu udržet pestrou mozaiku jednotlivých ochranných cenných biotopů, které jsou v území předmětem ochrany, včetně populací na ně vázaných kriticky ohrožených a silně ohrožených druhů rostlin,*“ vysvětluje

Radek Průdek. „*Zároveň jde také o udržování optimálních podmínek pro hnízdění a průtah mokřadních ptáků s důrazem na druhy vázané na porosty rákosin a pro výskyt a rozmnožování obojživelníků a přeživočivých společenstev ohrožených bezobratlých živočichů,*“ pokračuje.

Voda, které je na jaře hodně, v létě vysychá

„*V současné době je vodní režim v celém území přírodní památky charakterizován vyššími jarními stavy a letním vysycháním na většině plochy,*“ po-

pisuje Radek Průdek. V létě se tu voda udržuje zpravidla pouze v hlubších sníženinách. Mělké sníženiny v západní části lokality postupně vysychají a objevují se obnažená dna. „*Tento režim je klíčový pro formování rostlinných společenstev, vytvoření vhodných hnízdních podmínek a potravní nabídky pro různé skupiny vodních ptáků, vhodných stanovišť a podmínek pro rozmnožování obojživelníků a vytvoření pestré škály biotopů pro společenstva bezobratlých živočichů,*“ říká dále. Aktuální stav vodní hladiny a s ním i aktuální poměr terestrických a vodních biotopů v území úzce souvisí s hladinou podzemní vody v širším okolí, která pravděpodobně příliš nekoresponduje s běžnou hladinou Trkmanky, ale závisí spíše na stavu vody v Bílovickém potoce. „*Za velmi vysokých průtoků v Trkmance a Bílovickém potoce může dojít k rozlihu povrchových vod Bílovického potoka a k zaplavení níže položených částí přírodní památky. Území má v tomto směru funkci retenčního prostoru z hlediska ochrany povodí Bílovického potoka. Voda se vylévá do plochy mokřadu ve východním cípu území,*“ vysvětluje Radek Průdek.

Ramsarská úmluva definuje mokřad coby území bažin, slatin, rašelinišť i území pokrytá vodou, přirozená i uměle vytvořená, trvalá či dočasná, s vodou stojatou či tekoucí, sladkou, brakickou či slanou, včetně území s mořskou vodou, jejíž hloubka při odlivu nepřesahuje šest metrů.

Foto: Michal Hroneš

Foto: Michal Hroneš

Foto: Radek Průdek

PCHÁČ ŽLUTOOSTENNÝ JE V ČESKÉ REPUBLICE POVAŽOVÁN ZA ROSTLINU OHROŽENOU VYHYNUTÍM

Pcháč žlutoostenný je druh rodu pcháčů, vzácný endemit Panonské nížiny. Je to dvouletá až krátce vytrvalá ostenatá bylina s přímou lodyhou a růžovým až světle fialovým květem vyrůstající do výšky 50–150 centimetrů.

Areál pcháče žlutoostenného se rozkládá na územích států zasahujících do Panonské nížiny. Hojně se vyskytuje v Maďarsku a pouze ostrůvkovitě v České republice, Rakousku, Srbsku, Rumunsku a na jihu a východě Slovenska. Jeho výskyt na jižní Moravě leží na severní hranici jeho rozšíření. Obvyklými stanovišti tohoto tetraploidního druhu jsou bažinaté nebo slatinné louky a pastviny, okraje rákosin, vodních kanálů a příkopů. Roste na těžších půdách, které bývají po určité době zaplaveny vodou. Potřebuje místo s občas narušovanou půdou a nezapojenou vegetací, vyžaduje vyšší obsah solí v půdě. Vyskytuje se v teplých oblastech, obvykle do nadmořské výšky 200 metrů.

Tento druh pcháče byl v České republice vždy považován za vzácný, rostl jen na několika lokalitách na jižní Moravě. V současnosti jsou známa pouze dvě místa, na kterých se vyskytuje. Nacházejí se u obce Rakvice v okrese Břeclav. Jedním místem je slatinný mokřad s rybníkem v přírodní památce Trkmanec-Rybníčky, druhým, asi kilometr vzdáleným, je zamokřená sníženina v poli nedaleko dálnice z Brna do Bratislavy.

Vodu v mokřadu je možné regulovat stavítkem v hrázi Bílovického potoka

V minulosti byl z důvodů zemědělského obhospodařování prostor současně přírodní památkou aktivně odvodňován pomocí centrálního melioračního kanálu, který z území odváděl vodu severním směrem, kde byla pomocí přečerpávací stanice od Trkmanského dvora přečerpávána proti spádu do Trkmanky. „V současnosti je tato přečerpávací stanice nefunkční a centrální meliorační kanál je v místě poblíž jeho křížení se silnicí zavezen zeminou a zneprůchodněn,“ říká rakvický starosta. V jižní, nejnižší položené části mokřadu, v hrázi Bílovického potoka zhruba dvanáct metrů před jeho soutokem s Trkmankou, bylo vybudováno stavítko. S jeho pomocí je v některých případech do určité míry možné ovlivňovat hladinu vody v území památky za předpokladu, že dojde k rozdílu hladin mezi územím a hladinou Bílovického potoka. „Pomocí tohoto stavítka je tedy možné například rychleji snížit hladinu vody po zaplavení území rozlivem Bílovického potoka a hned, jakmile opadne povodňová vlna,

nebo v případě sucha do mokřadu dopustit vodu z Bílovického potoka, pokud dojde k vzestupům jeho hladiny,“ popisuje Radek Průdek.

Mokřad je důležitým stanovištěm i hnízdištěm

Vegetační kryt mokřadu tvoří pestrá mozaika vodních, mokřadních a terestrických společenstev, která mezi sebou v prostoru a čase plynule přecházejí v závislosti na aktuálních hydrologických podmínkách a intenzitě spravování. V trvale zamokřených plochách terénních sníženin, podél vodních toků a tůní a kanálů a na neobhospodařovaných terestrických stanovištích se rozvíjejí husté zapojené porosty rákosin. „Za zmínku stojí především pcháč žlutoostenný, který tu má jednu ze dvou posledních lokalit na území České republiky,“ připomíná starosta Rakvic Radek Průdek. Z dalších vzácných slanomilných druhů zde roste merlík slanomilný nebo prvosenka solenka Valerandova.

Rybníčky představují také významnou jarní tahovou zastávku, zejména hus běločelých. „Pro husu velkou je lokalita rovněž významným hnízdištěm,“ uvádí Radek Průdek.

Současná podoba intenzivního zemědělství a nedostatek přirozené vegetace v krajině způsobuje znečišťování vod, degradaci půdy a její erozi s následným negativním vlivem na kvalitu a biodiverzitu mokřadů. Významným problémem je i fragmentace krajiny, urbanizace a neudržitelný rozvoj turismu. Takovým negativním vlivům čelí i mokřady v naší zemi, kde dochází k degradaci nebo úplnému zániku zejména lokálních mokřadních biotopů.

Foto: Josef Havelka

Foto: Lubomír Hanel

„Po částečném opadnutí vody se zde na tahu zastavují bahňáci. Mokřad představuje i významné shromaždiště pěvců před odletem do zimovišť a pro řadu ptáků je v průběhu celého roku důležitou potravní základnou.“

Mokřad je trvalým biotopem a pravidelnou rozmnožovací lokalitou a plazů a obojživelníků a vzhledem ke svému charakteru a rozloze poskytuje vhodné prostředí i pro suchozemskou fázi jejich života. Velmi početné jsou zdejší populace vodních skokanů, rosníček a ropuch. Z plazů se tu vyskytuje užovka obojková a ještěrka obecná. Z významných druhů savců mokřad osídlil bobr evropský. „Rovněž zde byla objevena jedna z posledních populací pijavky lékařské na našem území,“ říká Radek Průdek.

I mokřad je potřeba udržovat

I taková divočina, jakou je mokřad, se musí udržovat. „Každoroční pravidelná péče spočívá v kombinaci orby, sečení rákosin a travních porostů, údržbě tůní – konkrétně odstraňování sedimentů – a péči o výsadby dřevin,“ popisuje Radek Průdek. V roce 2015 byl na tůni v západní části vybudován umělý plovoucí ostrov, na kterém každoročně hnízdí pár rybáků obecných. Od minulého roku bylo sečení pomocí mechanizace nahrazeno spásáním porostu volně se pohybujícími koňmi v rámci nového plánu údržby pro období 2018–2027. ●

ECHO

V neratovické zbrojnici snížili spotřebu energie

Dotaci z Operačního programu Životní prostředí využilo město ke snížení energetické náročnosti požární zbrojnice jednotky Sboru dobrovolných hasičů v Mlékojedech. Došlo k zateplení obvodového pláště, dřevěná okna byla nahrazena plastovými a vyměněny byly také vchodové dveře. Místo vjezdových vrat jsou nyní ve zbrojnici vrata pojezdová. Uvedenými opatřeními došlo ke snížení spotřeby energie a snížení provozních nákladů. Touto akcí město téměř dokončilo kompletní rekonstrukci požární zbrojnice, která tak může plně sloužit potřebám hasičů i obyvatel Mlékojed. Již před dvěma lety proběhla na hasičské zbrojnici rekonstrukce a zateplení střechy. Realizaci i v tomto případě pomohly dotace.

Experti budou hledat způsob, jak dát v krajině ovlivněné těžbou uhlí prostor přírodě

Memorandum o spolupráci podepsali na začátku září Petr Lenc (ředitel Palivového kombinátu Ústí, s. p.), František Pelc (ředitel AOPK ČR) a Petr Sklenička (rektor České zemědělské univerzity v Praze). Společně chtějí nalézt pro tyto prostory dlouhodobě udržitelné řešení. Těžebny a související plochy jsou totiž často místem, kde mají domov ohrožené druhy rostlin a živočichů. Na živiny chudá stanoviště jsou

v naší krajině stále vzácnější a právě místa narušená těžbou je mohou nahradit. „Chceme najít dostatečně velké území vhodné pro vyhlášení národní přírodní památky, kde budeme chránit a sledovat přírodní procesy. Zároveň identifikujeme menší plochy s koncentrovanými přírodními hodnotami, která budou vhodná pro ekologickou obnovu, a navrhneme způsob, jak o ně pečovat,“ konstatuje František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Bude ustavena společná pracovní skupina, která identifikuje vhodná místa pro ekologickou obnovu. První výsledky spolupráce by měly být k dispozici do půl roku.

Pro zájemce o dotace z Operačního programu Životní prostředí je na Call centru SFŽP ČR zřízena bezplatná Zelená linka 800 260 500.

Profesionálně vyškolení pracovníci radí žadatelům při řešení možných nejasností ohledně zpracování a podávání žádostí. Na níže uvedené otázky odpovídala vedoucí oddělení Call centra SFŽP ČR Jana Tlustá a Elena Bočevová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.1 a 1.2 OPŽP a Národní program Životní prostředí

Prosím vás o informaci, zda se v rámci OPŽP ještě uvažuje o vyhlášení výzvy na kanalizace, modernizaci úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody.

V rámci Operačního programu Životní prostředí již finance pro SC 1.1 a 1.2 k dispozici nejsou (viz informace zveřejňované na webu programu již v závěru roku 2017). Aktuálně tedy výzva pro tento účel (výstavbu kanalizace) není k dispozici a tato problematika nespadá ani mezi výzvy plánované. Více k programu a jeho nabídce na stránkách www.opzp.cz.

Na podobné účely je nicméně aktuálně k dispozici možnost čerpat v rámci Národního programu Životní prostředí, tedy z národních/státních prostředků, zde je vyhlášena výzva č. 4/2019 – Vodovody a kanalizace. Příjem žádostí ve výzvě by měl probíhat od 1. listopadu 2019 do 31. ledna 2020, alokace na tuto výzvu je 2,5 miliardy korun. Dotaci je pak možné získat na následující typy projektů:

- výstavba kanalizace;
- výstavby, modernizace a intenzifikace ČOV (s kapacitou nad 50 EO včetně decentralizovaných řešení kromě domovních čistíren);
- výstavba a dostavba přívaděčů a rozvodných sítí pitné vody;
- výstavba a intenzifikace zdrojů pitné vody;
- výstavba úpraven vody;
- posílení akumulace pitné vody.

Podmínky přijatelnosti pro jednotlivá podporovaná opatření jsou uvedeny v textu výzvy. Co se týká podávání žádostí, probíhá elektronicky pomocí Agendového informačního systému Státního fondu životního prostředí ČR (AIS SFŽP). Tištěné přílohy k žádostem musí být předány nejpozději do tří pracovních dnů od elektronického podání žádosti. Všechny detailnější informace k uvedené výzvě zájemci naleznou na webu www.narodnioprogramzp.cz v sekci Nabídka dotací. Mezi

zveřejněnými informacemi jsou uvedeny také kontaktní osoby, tedy odborníci Fondu, kteří mohou s potenciálními žadatelí jejich plánované akce blíže konzultovat.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3

Jeden ze zastupitelů města nás na zasedání informoval, že existuje dotační program Velká dešťovka, ale já nic takového nemohu najít. Můžete mi pomoci? Opravdu taková nabídka existuje?

Nedivíme se, nejde totiž o oficiální název nabídky, proto může být hledání obtížnější. Nicméně instalace akumulčních nádrží do suterénů veřejných budov pro využití dešťové vody pro závlaku zeleně spadá do programu OPŽP do prioritní osy 1 a specifického cíle 1.3 (Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami), konkrétně pod aktivitu 1.3.2 – Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu. Této nabídce se podle podobnosti s programem mířeným na rodinné domy (www.dotacedestovka.cz) někdy říká Velká dešťovka. V rámci základního dokumentu pro žadatele, tedy v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2014–2020, je v nabídce také následující: „V rámci aktivity lze podpořit budování podzemních akumulčních nádrží nebo nádrže napevno zabudované v suterénech odvodňovaných nemovitostí, kde bude zachytávána srážková voda ze střešních konstrukcí, případně ostatních přilehlých ploch, která bude poté využita výhradně jako užitková voda v budovách či jako voda na zavlažování. V tomto případě lze k akumulaci srážkové vody využít celý prostor nádrže. Součástí opatření na akumulaci a využívání srážkové vody mohou být přestavby trubních vedení a technologického vybavení (čerpadel, AT stanic atd.) až po koncové zařízení k odběru.“ Uvedené aktivity se nyní týká výzva číslo 119, u níž aktuálně probíhá příjem žádostí o dotace (předpokládán datum ukončení příjmu žádostí je stanoven na 13. ledna 2020).

Mám dotaz, jestli je v našem případě možné žádat o dotaci na dešťovou vodu z programu Velká dešťovka, tedy z výzvy č. 119? Subjekt je základní škola, společnost s ručním omezením.

S ohledem na skutečnost, že se podle popisu v dotazu jedná o soukromou školu se subjektivitou společnosti s ručním omezením, nelze tento subjekt zařadit do definice oprávněných žadatelů. Mezi ty totiž obecně nespádají podnikatelské subjekty. Uvedené vyloučení podnikatelských subjektů platí pouze s explicitně uvedenou výjimkou, viz citace z textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2014–2020 a přehledu oprávněných žadatelů pro SC 1.3: „podnikatelské subjekty podnikající v odvětví akvakultury (pouze pro aktivitu 1.3.3, opatření vybudování nebo rekonstrukce bezpečnostních přelivů)“.

Plánujeme vybudování nového parkoviště s propustným povrchem dle nabídky výzvy číslo 119 a zajímá nás, zda by bylo možné uznat za způsobilé také veřejné osvětlení u tohoto parkoviště.

Osvětlení není v přímé souvislosti se sledovaným přínosem akce, tedy s lepším hospodařením s vodou, proto se nejedná o způsobilý výdaj.

Doplňuji, že text uvedené výzvy č. 119 je zveřejněn na oficiálních stránkách Operačního programu Životního prostředí www.opzp.cz – Nabídka dotací – 119. výzva – Dokumenty – Dokumenty k výzvě. Zde najdete kompletní podklady k výzvě, přímo text výzvy č. 119 viz <https://www.opzp.cz/dokumenty/detail/?id=1771>.

Prioritní osa 3, specifický cíl 3.2

Zpracovávám odpadovou studii pro obec. Jedna věc, kterou zvažuje, je rozšíření stávajícího sběrného dvoru v obci, případně výstavba nového sběrného dvoru (asi 9 km od stávajícího v jiné obci). Chci se zeptat, zda by bylo možné získat dotaci, zda existují

nějaká hodnotící kritéria pro sběrné dvory a kde je možné je získat.

K tématu sběrných dvorů (SD) by bylo možné využít nabídku výzvy č. 126, v níž právě probíhá příjem žádostí. K výzvě jsou k dispozici různé podkladové dokumenty, mezi nimi také dotazovaná hodnotící kritéria (HK). Žadatelům je k dispozici několik variant HK podle aktivity, do níž bude plánovaná akce zařazena, pro projekty sběrných dvorů je připraven dokument Hodnotící kritéria – sběrné dvory. Z těchto kritérií vyplývá, že v případě existence jiného sběrného dvora poskytujícího občanům obce zdarma oddělené ukládání všech odpadů vyjmenovaných v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory z OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP, kapitola B.6.3.2.4, Obecná kritéria přijatelnosti) v dojezdové vzdálenosti od místa plánovaného sběrného dvora do 5 km by nemohla být žádost kladně vyřízena. Čím větší je vzdálenost jiného SD, tím vyšší bodové ohodnocení může projekt získat. Maximum v tomto kritériu je 9 bodů.

Text výzvy č. 126 je zveřejněn na stránkách Operačního programu Životní prostředí www.opzp.cz – Nabídka dotací – 126. výzva – Dokumenty – Dokumenty k výzvě. Zde jsou k dispozici kompletní podklady k výzvě včetně popisovaných HK. Vlastní text výzvy můžete najít přímo na adrese <https://www.opzp.cz/dokumenty/detail/?id=1988>.

Prioritní osa 4

Naše obec plánuje podat projekt na založení nového parku na návsí. Budou vysazeny stromy, keře, květnaté louky a také bude revitalizován rybníček. Požaduje se k takovému záměru biologické hodnocení?

Součástí všech žádostí do PO 4 v rámci OPŽP 2014–2020 musí být popis a posouzení výchozího stavu lokality (kde se lokalita nachází a v jakém je přírodním stavu) a fotodokumentace lokality jako celku. Zpracování biologického hodnocení dle zákona č. 114/1992 Sb. se pro úspěšné podání žádosti nevyžaduje. U projektů zaměřených na zeleň v sídlech je nutné rozšířit popis výchozího stavu o biologické posouzení, a to v případě ošetřování či kácení dřevin. Pokud tyto činnosti nebudou prováděny a dojde pouze k výsadbám vegetace, není nutné biologické posouzení zpracovávat. Součástí vaší žádosti je i revitalizace rybníčka, kterou dojde k zásahům do vodního ekosystému, tedy je nutné biologické posouzení doplnit, zejména výskyt zvláště chráněných druhů zjištěných z terénních průzkumů nebo náleзовých databází či z ověřených publikací, stav těchto populací, případně výskyt ostatních druhů rostlin a živočichů a fotodokumentace přírodních prvků, které budou projektem ovlivněny. Rozsah se odvíjí od druhu plánovaných zásahů a specifík lokality (jiné druhy jsou ve vodním prostředí a jiné na stromech) a tomu je nutné přizpůsobit i místní návštěvu, zpravidla v jarním období. Biologické posouzení

týkající se stromové vegetace není ve vašem případě nutné dokládat, pro vodní plochu je naopak nutné je doložit.

Naše obec by ráda revitalizovala rybníček. Je podmínkou žádosti do SC 4.4 i výsadba stromů? Pokud ano, je limitem nějaké finanční omezení nebo minimální počet vysazených stromů?

Projekt na revitalizaci rybníka může být podán do individuální výzvy SC 4.3 na aktivitu 4.3.2.

Do SC 4.4 lze revitalizaci rybníka zařadit pouze jako součást komplexního řešení ploch a prvků veřejně přístupné sídelní zeleně. Náklady na revitalizaci rybníka nejsou finančně omezeny, mohou převyšovat i náklady na samotnou realizaci zeleně. Rybník se musí nacházet na stejné lokalitě, kde dojde k obnově zeleně. Minimální počet vysazených stromů není stanoven, protože podpořené projekty jsou zaměřeny na komplexní řešení přírodních složek, nikoliv pouze na výsadbu stromů. V rámci projektů je nutné primárně zajistit příznivý stav zeleně (někdy stačí jenom ošetření stromů a založení květnatých luk) a současně lze provést i odbahnění či opravu rybníčka. Blíží návod na realizaci opatření je uveden ve Standardech AOPK ČR (<http://standards.nature.cz>).

Obecné dotazy

U naší žádosti jsme se nyní v systému nově setkali se stavem „žádost schválena s výhradou“. Není nám jasné, co to znamená. Můžete nám tuto věc objasnit?

Hodnotitelé žádostí v OPŽP mají možnost u některých projektů, které lze charakterizovat jako hodnotné a odpovídající požadavkům OPŽP a výzvy, předložit výběrové komisi žádost ke schválení s výhradou. Znamená to, že u projektu je ještě potřeba nějakou drobnost ujasnit, doplnit, splnit apod. K výhradě tedy hodnotitelé uvedou její podstatu. Takový projekt může být řádně schválen, výhrada zůstává. To znamená, že žadatel je pak v textu právního aktu (RoPD) zavázán ke splnění konkrétní podmínky, která v prostém textu RoPD pro žádosti bez výhrad není obsažena (například musí do stanoveného termínu dodat nějaký doplňující podklad, je požadována delší doba udržitelnosti aj.). Žadatel má být o tomto schválení s výhradou současně informován depeší. Více můžete dohledat přímo s projektovým manažerem Fondu, jenž má danou žádost v kompetenci, viz informace v MS.

Právní problematika – veřejné zakázky

Dovolte mi dotaz ke způsobu odeslání výzvy účastníkům ve zjednodušeném podlimitním řízení podle § 53 zákona. V metodice

elektronického zadávání se hovoří o elektronických nástrojích a jako jeden z nich je i forma datové schránky jako možný způsob odeslání písemností tohoto druhu (mimo podání nabídky). Domníváme se, že toto je možné, ale pro právní jistotu bychom požádali o konzultaci v této záležitosti. Jsme toho názoru, že odeslání výzvy k podání nabídky podle § 53 formou datové schránky je legitimní a splňuje požadavky na elektronickou komunikaci.

Jak jsme se ujistili konzultací s kolegy z Odboru právního, v rámci zjednodušeného podlimitního řízení smí zadavatel po uveřejnění výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele odeslat výzvu některým (alespoň pěti) dodavatelům prostřednictvím datové schránky, s čímž koresponduje ustanovení § 211 odst. 5 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Je ale třeba upozornit, že přestože je odeslání výzvy dodavatelům prostřednictvím datové schránky možné, přijetí nabídky přes datovou schránku umožněno není, neboť tento postup by nesplňoval podmínky dané ustanovením § 213 odst. 2 ZZVZ.

K tématu z naší strany ještě doplňuji, že za správnost postupů uplatněných v případě veřejných zakázek nese vždy odpovědnost zadavatel. Současně každý předložený projekt jako komplet musí splnit všechny podmínky uvedené v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP) a související výzvy. Více viz text PrŽaP, jehož nedílnou součástí je také dokument Pokyny pro zadávání veřejných zakázek. Oba dokumenty naleznete na webu www.opzp.cz v sekci Dokumenty – Obecné závazné dokumenty – Veřejné zakázky.

OPŽP 2007–2013

Marně hledáme dokumenty, které byly k dispozici k předchozí verzi programu OPŽP, tedy mezi lety 2007 a 2013. Občas je pro nás důležité do nich nahlédnout, například v souvislosti s některými kontrolami a audity, nicméně tentokrát se nám „ztratily“.

Původní web pro předchozí programové období Operačního programu Životní prostředí 2007–2013 již není funkční. Omlouváme se za vzniklé potíže. Pro podobné případy jsme ovšem zřídili archiv, kde je možné všechny podklady k OPŽP a uvedenému programovému období nalézt, viz <https://archiv.opzp2007-2013.cz>.

V případě dalších dotazů k OPŽP můžete využít e-mailovou adresu dotazy@sfzp.cz, což doporučujeme zejména u odbornějších (technických, právních) či obsáhlejších dotazů. Zájemci o informace mají také k dispozici Zelenou linku 800 260 500.

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

Priorita přináší stručný přehled aktuálních výzev. Jejich kompletní znění včetně všech podporovaných aktivit naleznete na stránkách programu www.opzp.cz.

<p>Soustava Natura 2000</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 6. 1. 2020</p> <p>Alokace: 250 000 000 Kč</p>	<p>31. výzva nabízí krajům peníze na dokončení implementace, plánování a zajištění péče o lokality soustavy Natura 2000. Mezi podporovaná opatření patří mimo jiné projekty zaměřené na péči o bezlesí, o lesní společenstva, péči o vodní útvary a mokřadní biotopy v územích národního významu, péči o dřeviny mimo les a další druhy péče. K dalším podporovaným aktivitám patří opatření k usměrňování návštěvníků: dřevěné/povalové chodníky, úprava povrchů cest, lávky, zábradlí, schody, žebříky apod. Podporu mohou získat i projekty budování či obnovy prvků pro interpretaci chráněných území: informační panely, naučné stezky, návštěvnická střediska.</p>	<p>Materiálové a energetické využití odpadů</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 12. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>114. výzva si klade za cíl podporovat způsoby nakládání s odpady, které využívají odpad jako zdroj druhotných surovin, podporovat přípravu k recyklaci odpadu a nakládání s odpady, které vede ke zvýšení ekonomické hodnoty odpadu. Podporovanými projekty jsou výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů (vyjma skupiny odpadů 17 a 16 dle Katalogu odpadů). Mezi příjemci podpory se řadí široké spektrum subjektů.</p>
<p>Přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2020</p> <p>Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>52. výzva podporuje projekty na posílení přirozených funkcí krajiny. Výzva je zaměřena na tvorbu plánů územních systémů ekologické stability (ÚSES), které jsou jedním z podkladů pro zpracování územně plánovací dokumentace obcí a podkladem pro realizaci skladebných prvků ÚSES, dále pro provádění pozemkových úprav, pro lesní hospodářské plány a vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny. Dotaci lze získat na zpracování plánu ÚSES (včetně aktualizace stávajícího plánu). Žádosti mohou podávat pouze obce s rozšířenou působností. Plán ÚSES musí být zpracován dle metodiky vymezování územního systému ekologické stability.</p>	<p>Zlepšení kvality prostředí v sídlech</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2020</p> <p>Alokace: 119 000 000 Kč</p>	<p>115. výzva podporuje revitalizaci funkčních ploch a prvků sídelní zeleně. Smyslem dotační podpory je posílení biodiverzity a ekosystémových funkcí znehodnocených ekosystémů v sídlech. Žadatelé mohou čerpat peníze na pořízení či aktualizace studií systému sídelní zeleně s následnou realizací opatření, na zakládání/obnovu funkčně propojených ploch a prvků veřejně přístupné sídelní zeleně (vč. vodních prvků a ploch). Typově sem patří parky, zahrady, sady, stromořadí a další prvky. Dotace se vztahují i na zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru. Žadatelé mohou být obce, kraje a mnohé další organizace různého typu.</p>
<p>Budovy v pasivním energetickém standardu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>61. výzva podporuje výstavbu nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu. Výzva je průběžná (nesoutěžní) s jednokolovým modelem hodnocení žádostí. Žadatelé o dotace mohou nově získat až 30 procent ze způsobilých výdajů na stavbu veřejných budov v pasivním standardu. Mezi oprávněné žadatele v prioritní ose 5 byly zařazeny obchodní společnosti stoprocentně vlastněné veřejným subjektem. Mezi povinné indikátory patří v rámci výzvy odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů. Oprávněnými žadateli o dotaci jsou kraje, obce a města, svazky obcí, organizační složky státu, příspěvkové organizace, veřejné výzkumné instituce, veřejnoprávní instituce nebo vysoké školy a školská zařízení.</p>	<p>Dešťovka pro obce</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 13. 1. 2020</p> <p>Alokace: 1 000 000 000 Kč</p>	<p>119. výzva se zaměřuje na omezení rizika nepříznivých jevů spojených s povodněmi. Mezi podporovaná opatření patří hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich využití. Žadatelé mohou získat peníze například na podzemní nádrže, podzemní a povrchová vsakovací zařízení, průlehy, přeměnu povrchů z nepropustných na propustné, na retenční nádrže a další opatření pro využívání dešťové vody. Mezi další podporovaná opatření patří například projekty na zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přílehlých niv nebo na obnovení, výstavbu a rekonstrukce vodních děl sloužících povodňové ochraně.</p>
<p>Staré ekologické zátěže</p> <p>Podání žádostí: od 1. 8. do 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 200 000 000 Kč</p>	<p>99. výzva podporuje sanaci vážně kontaminovaných lokalit. V ČR stále zůstává velké množství starých ekologických zátěží, u nichž není znám rozsah rizik pro životní prostředí a lidské zdraví anebo jsou tato rizika natolik závažná, že je nezbytné tyto staré ekologické zátěže odstranit. Výzva je určena na sanaci nejvážněji kontaminovaných lokalit, u kterých byla analýzou rizik ověřena kontaminace představující neakceptovatelné riziko pro lidské zdraví či ekosystémy a kterým byla přidělena priorita A3, A2.</p>	<p>Významně chráněná území</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 13. 1. 2020</p> <p>Alokace: 460 000 000 korun</p>	<p>120. výzva má za úkol zajištění potřebné péče o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, jež jsou stanoveny schválenými plány péče, v územích Natura 2000 jsou to souhrny doporučených opatření. Mezi oprávněné žadatele patří AOPK ČR, Správa jeskyní ČR a správy národních parků. Jedná se o aktivitu zaměřenou na omezený okruh žadatelů. Tomu odpovídají i podporované aktivity, jimiž je zajišťování péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000. Dotaci lze čerpat i na sběr informací, tvorbu informačních a technických nástrojů a podkladů pro zajištění ochrany a péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000.</p>
<p>Posílit biodiverzitu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 6. 1. 2020</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>110. výzva Cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Do typu podporovaných projektů a aktivit patří předcházení, minimalizace a náprava škod na majetku způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů s výjimkou opatření proti rybožravým predátorům podporovaným v rámci akvakultury prostřednictvím Operačního programu Rybářství. Podporuje realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených níže vyjmenovanými chráněnými druhy na zemědělských kulturách a hospodářských zvířatech. Podporována budou pouze opatření, která jsou předmětem notifikace u Evropské komise, tedy realizace opatření na zajištění prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy, jako je vlk, rys, medvěd a jezevci. Oprávněnými příjemci podpory jsou fyzické osoby podnikající a podnikatelské subjekty působící v oblasti zemědělské prvovýroby.</p>	<p>Energetické úspory veřejných budov</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 3. 2. 2020</p> <p>Alokace: 2 500 000 000 Kč</p>	<p>121. výzva nabízí dotace na zateplení, výměnu oken, výměnu zdroje tepla pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé užitkové vody, instalaci fotovoltaického systému a mnohá další opatření na snížení energetické náročnosti a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách. O dotace mohou žádat kraje, obce, svazky obcí, vysoké školy, neziskové organizace a mnohé další subjekty.</p>

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

<p>Protipovodňová opatření</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 19. 12. 2019</p> <p>Alokace: 150 000 000 Kč</p>	<p>125. výzva je určena pro analýzy odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření. Podpora je určena na budování a rozšíření varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů, digitální povodňové plány, budování a modernizace systému předpovědní povodňové služby, včetně budování a modernizace měřících stanic na regionální a místní úrovni, tvorba digitálních povodňových plánů včetně naplňování sdílených databází Povodňového informačního systému.</p>	<p>Revitalizace sídelní zeleně</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>132. výzva podporuje zakládání či obnovu funkčně propojených ploch a prvků veřejně přístupné sídelní zeleně. Výzva podporuje projekty na zakládání a obnovu ploch a prvků veřejné zeleně a zlepšení jejich funkčního stavu výsadbami stromů, dále zakládání a obnovu vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru jako součást realizace zeleně a součást opatření na podporu biodiverzity. Detailní popis podporovaných aktivit je uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020. O peníze mohou žádat obce, kraje, příspěvkové organizace a mnohé další subjekty včetně fyzických osob podnikajících.</p>
<p>Třídění a recyklace odpadů</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 3. 2. 2020</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>126. výzva podporuje způsoby nakládání s odpady, které využívají odpad jako zdroj druhotných surovin, podporuje přípravy k recyklaci odpadu, oddělený sběr odpadů, systémy odděleně sbíraných specifických druhů odpadů a tzv. door-to-door systém. Mezi podporované aktivity patří výstavba a modernizace sběrných dvorů, třídících a dotřídovacích linek a dalších zařízení, technologií a systémů pro separaci odpadu, jeho energetické a materiálové využití.</p>	<p>Nakládání se zdravotnickým odpadem</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 1. 9. 2020</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>134. výzva se zaměřuje na výstavbu a modernizace zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů (vyjma skládkování). V rámci této výzvy bude možné podpořit pouze projekty zaměřené na nakládání se zdravotnickým odpadem. Mezi možné příjemce podpory patří široká škála žadatelů.</p>
<p>Péče o území národního významu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 130 000 000 Kč</p>	<p>129. výzva podporuje zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně jejich ochranných pásem) a lokality soustavy Natura 2000 a o přírodní rezervace a přírodní památky na pozemcích nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. V rámci této výzvy bude možné podporovat například péči o nelesní stanoviště, lesní společenstva, vodní prvky a mokřadní biotopy, likvidaci invazivních a expanzních druhů a mnohé další aktivity. V této výzvě jsou podporována pouze opatření zaměřená na obnovní management, nikoliv management udržovací. Mezi oprávněné žadatele patří široká škála subjektů.</p>	<p>Energetické úspory vládních budov</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 3. 2. 2020</p> <p>Alokace: 2 000 000 000 Kč</p>	<p>135. výzva se zaměřuje na snížení energetické náročnosti a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí. Podporuje celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov, včetně projektů realizovaných metodou EPC. Patří sem typicky zateplení obvodového pláště budovy, výměna a renovace otvorových výplní a další opatření, dotační výzva se vztahuje i na výměnu zdroje pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé užitkové vody s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii. Oprávněnými žadateli jsou organizační složky státu, příspěvkové organizace a veřejné výzkumné instituce.</p>
<p>Posílení biodiverzity</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 170 000 000 Kč</p>	<p>130. výzva si klade za cíl posílení biodiverzity. Mezi podporované aktivity se řadí například speciální péče o vzácné biotopy, jako jsou rašeliniště, písčiny a stepní biotopy, speciální péče cílená na podporu vzácných druhů a jejich biotopů, opatření na podporu vzácných druhů v urbanizovaném prostředí a mnohá další. Podporována je rovněž prevence šíření a omezování výskytu invazivních druhů. Výzva umožňuje také čerpat peníze na předcházení, minimalizaci a nápravu škod způsobených na majetku zvláště chráněnými druhy živočichů. Oprávněnými žadateli jsou rozmanité subjekty od obcí přes neziskové organizace až po podnikající fyzické osoby.</p>		
<p>Posílení přirozených funkcí krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 300 000 000 Kč</p>	<p>131. výzva podporuje hned několik aktivit k posílení přirozených funkcí krajiny. Patří do ní aktivity vedoucí ke zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury, dále projekty, které budou vytvářet, regenerovat či posilovat funkčnost krajinných prvků a struktur. Výzva pamatuje také na revitalizaci a podporu samovolné renaturace vodních toků a niv, obnovu ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Další podporovanou aktivitou je zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů a realizace přírodě blízkých opatření cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu. V jednotlivých aktivitách je podporována pestrá škála opatření.</p>		

INOVATIVNÍ FINANČNÍ NÁSTROJE (IFN) – kombinace půjčky z fondů EU a dotace od SFŽP ČR

Odstraňování průmyslového znečištění

Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2019 nebo do vyčerpání alokace

Alokace: 480 000 000 Kč

Výzva č. 1/2017 IFN

Inovativní finanční nástroje (IFN) představují nový, účinnější způsob využívání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů. Jedná se o výhodné půjčky ze zdrojů EU určené na snižování environmentálních rizik, které mohou být kombinovány s dotací z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR. Nabídka podpory se vztahuje na projekty z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 v prioritní ose 3, specifický cíl 3.5 – Snižit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení. Zvýhodněnou půjčkou či kombinací půjčky a dotace mohou žadatelé pokrýt 100 procent celkových investičních nákladů. Nově se v rámci tohoto finančního nástroje podporuje rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí. I nadále lze podporu čerpat i na náhrady a rekonstrukce zařízení s cílem zvýšit bezpečnost provozu a nákup technologií vedoucích k omezení znečištění.

PŘEHLED VÝZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ROK 2019

IDENTIFIKACE OBLASTI PODPORY			ZACÍLENÍ VÝZVY		ZÁKLADNÍ PLÁNOVANÉ ÚDAJE O VÝZVĚ		
Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Podporované aktivity	Cílové skupiny	Druh výzvy	Předpokládané datum zahájení příjmu žádostí	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí
1	1.3 – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami	119	aktivita 1.3.1, 1.3.2 a 1.3.3	veřejný sektor, organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích, Česká republika prostřednictvím organizačních složek státu a jimi zřízených příspěvkových organizací, fyzické osoby podnikající a nepodnikající pro aktivitu 1.3.3 – vybudování nebo rekonstrukce bezpečnostních přelivů vodních nádrží	průběžná (nesoutěžní)	4. 2. 2019	13. 1. 2020
	1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření	125	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	1. 10. 2019	19. 12. 2019
3	3.1 – Prevence vzniku odpadů	122	bez omezení, dle PD	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	1. 4. 2020	30. 7. 2020
	3.2 – Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů	114	aktivita 3.2.2	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	průběžná (nesoutěžní)	3. 9. 2018	2. 12. 2019
		126	aktivita 3.2.1, aktivita 3.2.3, aktivita 3.2.4	subjekty zajišťující nakládání se zdravotnickým odpadem	kolová (soutěžní)	2. 9. 2019	3. 2. 2020
		134	aktivita 3.2.4	subjekty zajišťující odstraňování ekologických zátěží	průběžná (nesoutěžní)	2. 9. 2019	1. 9. 2020
3.4 – Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže	99	aktivita 3.4.3	subjekty zajišťující odstraňování ekologických zátěží	kolová (soutěžní)	1. 8. 2019	31. 10. 2019	
4	4.1 – Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území	31	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	30. 5. 2016	6. 1. 2020
		120	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000	průběžná (nesoutěžní)	4. 2. 2019	13. 1. 2020
		129	dle PD, vyjma opatření na zajištění územní ochrany a zpracování podkladů pro zajištění péče o území národního významu	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu, území soustavy NATURA 2000 a PR/PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019
	4.2 – Posílit biodiverzitu	110	aktivita 4.2.4	vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 12. 2017	6. 1. 2020
		130	bez omezení, dle PD	vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019
	4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny	52	aktivita 4.3.2: zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	3. 4. 2017	2. 1. 2020
		131	dle PD, vyjma opatření na zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019
	4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	115	studie systémů sídelní zeleně s navazující realizací	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 8. 2018	2. 1. 2020
132		bez omezení, dle PD	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 2. 2019	31. 10. 2019	
5	5.1 – Snižit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie	121	bez omezení, dle PD	vlastníci veřejných budov	průběžná (nesoutěžní)	2. 5. 2019	3. 2. 2020
	5.2 – Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov	61	bez omezení, dle PD	stavebníci	průběžná (nesoutěžní)	3. 4. 2017	31. 10. 2019
	5.3 – Snižit energetickou náročnost a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí	135	bez omezení, dle PD	vlastníci veřejných budov	průběžná (nesoutěžní)	2. 5. 2019	3. 2. 2020

Toto je zkrácená podoba harmonogramu výzev pro OPŽP na rok 2019. Jeho úplná podoba s mnoha dalšími užitečnými informacemi je k dispozici na stránkách www.opzp.cz.

Foto: archiv SFŽP ČR

Vodranty: Domovní ČOV

Předmětem projektu byla realizace soustavy domovních čistíren odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel s cílem omezit znečištění povrchových a podzemních vod z komunálních zdrojů v obci Vodranty. V rámci projektu bylo vybudováno 23 domovních čistíren odpadních vod.

Celkové způsobilé výdaje:
3 358 938 Kč
Dotace ze SFŽP ČR:
2 503 645 Kč

Podoblast podpory: 1.3.B – Domovní čistírny odpadních vod

Název projektu: Odkanalizování obce Vodranty prostřednictvím realizace soustav domovních čistíren odpadních vod
Kraj: Středočeský
Okres: Kutná Hora
Příjemce podpory: obec Vodranty
Ukončení projektu: květen 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

Vrchy: Nový vodní zdroj

V rámci projektu došlo k vybudování nového vodního zdroje a jeho napojení na vodojem. Součástí projektu byla i revitalizace původního zdroje, vybudování nové úpravny vody a rekonstrukce stávajícího vodojemu.

Celkové způsobilé výdaje:
5 711 168 Kč
Dotace ze SFŽP ČR:
3 000 000 Kč

Podoblast podpory: 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody

Název projektu: Vrchy – revitalizace vodního zdroje HV-1 a úprava pitné vody
Kraj: Moravskoslezský
Okres: Nový Jičín
Příjemce podpory: obec Vrchy
Ukončení projektu: leden 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

Střítež: Přírodní zahrada mateřské školy

Projektem byla řešena obnova venkovního prostředí mateřské školy s cílem přeměnit školní zahradu na přírodní učebnu s novými herními prvky vyrobenými z přírodních materiálů. Bylo tak vytvořeno místo pro setkávání, pohybové aktivity a vzdělávání dětí předškolního věku. Děti tak mohou lépe rozvíjet svoji tvořivost, motoriku a vztah k přírodě.

Celkové způsobilé výdaje:
563 755 Kč
Dotace ze SFŽP ČR:
479 192 Kč

Podoblast podpory: 6.1.C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO

Název projektu: Přírodní zahrada u MŠ Střítež nad Bečvou
Kraj: Zlínský
Okres: Vsetín
Příjemce podpory: obec Střítež nad Bečvou
Ukončení projektu: únor 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

Rajnohovice: Posílení vodovodu

Předmětem projektu byla úprava zhlaví a vstrojení vrtu HV-2 a jeho napojení na novou kontejnerovou úpravnu vody.

Podoblast podpory: 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody

Celkové způsobilé výdaje:
2 165 553 Kč
Dotace ze SFŽP ČR:
1 732 442 Kč

Název projektu: Posílení vodovodu a úprava podzemní vody z vrtu HV-2 pro zásobování obce pitnou vodou
Kraj: Zlínský
Okres: Kroměříž
Příjemce podpory: obec Rajnohovice
Ukončení projektu: květen 2018

Dobříč: Protipovodňový výstražný systém

Projekt byl zaměřen na zlepšení systému povodňové ochrany v zájmové oblasti. Dosavadní zařízení sloužící k informování obyvatelstva bylo nevyhovující. V obci Dobříč byla instalována vysílací ústředna, bezdrátové hlásiče, srážkoměrná stanice elektronická siréna a převaděč VF signálu.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření
Název projektu: Protipovodňová opatření obce Dobříč
Kraj: Plzeňský
Okres: Plzeň-sever
Příjemce podpory: obec Dobříč
Ukončení projektu: 31. 12. 2018

Celkové způsobilé výdaje:
1 644 953 Kč
Příspěvek EU:
1 151 467 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Mahouš: Obnova rybníku

Obec řešila obnovu bývalého rybníka mimo jeho původní hranice. K rozšíření byl využit sousední pozemek. Po odstranění sedimentu a zmírnění sklonu svahů došlo ke zvýšení retence vody a vytvořením litorálního pásma též ke zlepšení druhové diverzity na zájmové lokalitě.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny
Název projektu: Obnova rybníku v k. ú. Mahouš, p. č. 474
Kraj: Jihočeský
Okres: Prachatice
Příjemce podpory: obec Matouš
Ukončení projektu: 31. 8. 2018

Celkové způsobilé výdaje:
725 862 Kč
Příspěvek EU:
362 931 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Tuhaň: Vegetace podél cest

Cílem projektu je obnova doprovodné vegetace podél dvou polních cest a dvou úseků silnice 3. třídy, a to mezi Větrušicemi a Tuhaní, Tuhaní a Červenými Písky a dále plocha v těsném sousedství intravilánu obce. Doprovodná vegetace kromě jiného zvýší biodiverzitu.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech
Název projektu: Revitalizace veřejné zeleně v obci Tuhaň
Kraj: Středočeský
Okres: Mělník
Příjemce podpory: obec Tuhaň
Předpokládané ukončení projektu: 30. 8. 2020

Celkové způsobilé výdaje:
1 009 893 Kč
Příspěvek EU:
807 914 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Hlavice: Zateplení úřadu

V Hlavicích řešili neefektivní provoz objektu obecního úřadu v obci. Budova získala zateplení obvodového pláště, vodorovných konstrukcí a byly vyměněny otvorové výplně. Zlepšily se tak tepelně-technické vlastnosti budovy.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie
Název projektu: Snížení energetické náročnosti objektu OÚ Hlavice
Kraj: Liberecký
Okres: Liberec
Příjemce podpory: obec Hlavice
Ukončení projektu: 31. 5. 2019

Celkové způsobilé výdaje:
2 246 532 Kč
Příspěvek EU:
898 612 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

► PŘEDNÁŠÍME, RADÍME, DISKUTUJEME

FOR ARCH

Potkat jste nás mohli také v Praze-Letňanech, kde se konal stavební veletrh FOR ARCH. I tam jste mohli získat spoustu dobrých rad ohledně podpory pro vaše bydlení a s našimi odborníky prokonzultovat vaše plány a projekty.

ZAHRADA ČECH

V září jsme se vydali na dva velké veletrhy. Na litoměřickém výstavišti se představila Zahrada Čech, tradiční podzimní akce nejen pro zahrádkáře a chalupáře. Na největší agrární výstavě na severu Čech nechyběl ani poradenský stánek Státního fondu životního prostředí ČR. Poradili jsme vám, jak získat dotace na úsporné bydlení, na stavbu či renovaci domu či na zadržování dešťové vody.

► ZAPIŠTE SI DO DIÁŘE

Chcete se dozvědět více o dotacích, které může vaše obec čerpat v oblasti životního prostředí? Plánujete rekonstrukci svého domu a zajímá vás, kolik byste mohli ušetřit s programem Nová zelená úsporám nebo jak efektivně využívat dešťovou vodu v domácnosti i na zahradě? Přinášíme vám přehled akcí, na kterých tyto informace najdete.

Semináře Dotace na vodovody, kanalizace, ČOV a řešení následků sucha

Ústecký kraj

Roudnice n. Labem
15. 10. (10:00–13:00) / Hotel Koruna, náměstí Jana z Dražic č. 103, školící centrum

Jihočeský kraj

Strakonice
16. 10. (10:00–13:00) / Městský úřad Strakonice, Velké náměstí 2, zasedací místnost (2. patro)

Nová zelená úsporám + Dešťovka

Jihočeský kraj

Volyně
17. 10. (17:00) / Městské kino, nám. Svobody čp. 41 (dvůr)

Plzeňský kraj

Dobřany
15. 10. (17:00) / kino Káčko, Sokolovská 1011

OPŽP – Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku

Karlovarský kraj

Mariánské Lázně
24. 10. 2019 (10:00–13:00) / Zasedací místnost RP SCHKO Slavkovský les, Hlavní 504, 353 01 Mariánské Lázně

Máte zájem o seminář ve vaší obci?
Napište nám na seminare@sfpz.cz.

www.dotacedestovka.cz www.narodniprogramzp.cz www.opzp.cz www.novazelenausporam.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, rezortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 12 | číslo 10 | říjen 2019 | časopis je distribuován bezplatně, pouze na území ČR | **adresa redakce:** Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | **kontakt na redakci:** priorita@sfpz.cz | **objednávky:** www.sfpz.cz, www.opzp.cz | **redakce:** šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | **číslo registrace:** MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.